Hayat

No. 96 8 AĞUSTOS 1958
100 KURUŞ

Bu sayıda :

Orta sahifelerde
Namık İsmail'in renkli
"HARMAN,, təblosu

KÖPEKBALIKLARI ARASINDA 1100 GÜN

FM-6

formüllü

ES-KO

LİMON ÇİÇEĞİ KOLONYASI

FM - 6, harika formül sayesinde ES-KO Limon Çiçeği Kolonyasının kokusu uzun müddet dayanır ve çok geniş bir sahaya yayılır.

FM - 6 formülü yalnız ES-KO Limon Çiçeği Kolonyasında vardır. Aradığınız bütün hususiyetler bu üstün kaliteli kolonyada bulunur.

Reklâm Moran

Yüzde 100 sabit ve etrafa yayılan koku

Bugün derhal **FM - 6** lı bir **ES-KO** Limon Çiçeği Kolonyası alınız.

Nahoş kokulara elveda!..

ODO·RO·NO

GÜNÜN HER SAATİ CAZİBENİZİN KORUYUCUSUDUR

ODO-RO-NO koltuk altı terlemesine tamamen mani olur... zarif roplarımıza sinen nahoş ter kokusunu bertaraf eder... ODO-RO-NO kadın, erkek, ailenizin bütün fertleri için ideal ter ve koku gidericidir.

FAAL od - 1

ODO·RO·NO

günlük itiyatlarınızdan olmalıdır

Hayat

EIFFEL KULESİ ÖNÜNDE TÜRK MANKENLERİ
(Fotoğraf : Suavi Sonar)

HAFTALIK MECMUA

8 AĞUSTOS 1958

FİATI : 100 KURUŞ

YIL: 3 CİLT: 5 SAYI: 96

SAHİBİ : ŞEVKET RADO
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
HİKMET FERİDUN ES
YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İBRAHİM ÇAMLI
REDAKSİYON HEYETİ :
SEMİRAL BİLBAŞAR
FİKRET ARIT
SADUN ALTUNA
HİKMET ANDAÇ
RESİM ve BAŞLIKLAR :
FİRUZ AŞKIN
AYHAN ERER
FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.
TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.
İDARE YERİ :
Divanyolu. Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56
DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.
BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.
REKLAM İÇİN :
Kararname gereğince, Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.
ABONE ŞARTLARI :
Yıllık (52 sayı) 50 T. L.
6 aylık (26 sayı) 25 T. L.
HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 19 Cent'e ve İngiliz Lirası olarak 1 Shilling 5 Pence'e tekabül eden fiatla satılır. Yıllık abone — âdi posta ücreti dahil — 75 T.L. dır. Abone olmak istiyenler bu meblâğın karşılığı olan Dolar veya İngiliz Lirasını T.C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alabilirler.

Londra'daki Toplantı

Geçenlerde Londra'da Başvekiller kademesinde toplanan Bağdat Paktı Konseyi, bundan böyle daha kuvvetli bir şekilde işbirliği yapmayı karar altına aldı.

Kıbrıslı Türkler — 27 temmuz günü Londra hava alanında, ellerinde şanlı bayrağımız ve dövizler olduğu halde binlerce Kıbrıslı Türk, Menderes'i tezahüratla karşıladılar.

Lancaster House — Bağdat Paktı Konseyi'ne katılan milletlerin bayrakları toplantı yeri olan Lancaster House'da dalgalanıyor. Soldan sağa : İran, Pakistan, Türkiye, İngiltere ve Amerika.

Bağdat Paktı Konseyi — İngiliz Başvekili Harold Mac Millan'ın başkanlığında, başvekiller kademesinde yapılan toplantıya, İran'ı temsilen Manuçer İkbal, Pakistan'ı temsilen Malik Firuz Han Nun, Türkiye'yi temsilen de Adnan Menderes iştirak ettiler. Amerika Hariciye Vekili John Foster Dulles ise müşahid olarak toplantıya katıldı.

Müşterek tebliğ — Neşredilen müşterek tebliğde, Devletler Hukuku prensipleri ve Birleşmiş Milletler Anayasasına dayanarak Lübnan ve Ürdün'ün yardım talebine koşan Amerika ve İngiltere'nin müdahalesi tasvib edildi. Bundan böyle herhangi bir direkt veya bilvasıta tecavüze karşı işbirliği edileceği karara bağlandı. Sağda, toplantı esnasında Menderes ve Foster Dulles görülüyor.

Bağdat'ın Bugünkü Görünüşü

Hayat Ekibinin Bağdat'tan Gönderdiği İkinci Röportaj

YAZAN : İBRAHİM ÇAMLI — FOTOĞRAFLAR : SUAVİ SONAR

14 temmuz Irak İhtilâli ve onun getirdiği Cumhuriyet rejimi artık yerleşmiş görünüyor. Bağdat'ta hayat normale avdet etmekle beraber, ihtilâlin uyandırdığı ateşli hava, bilhassa geniş halk kütlelerinin eski rejime karşı duydukları kin henüz yatışmış değildir. Sarışın bir adamın Bağdat sokaklarında rahatça dolaşmasına hâlâ imkân yoktur. Hükümet darbesinden on iki gün sonra, kendilerine refakat eden subayın yarım saat kadar yanlarından ayrıldığı bir Alman gazeteciler grupu, «kahrolsun ingiliz-ler» avazeleri arasında halkın hücumuna uğramıştır. Yine aynı şekilde üç Amerikalı ile bir Alman kaldıkları otelden alınarak niçin olduğu hâlâ bilinmiyen bir sebeple katledilmişlerdir. Bağdat'ın Hilton'u olan Lüks Bağdat Oteli'nin ecnebi personeli şehri terketmektedirler. Hususi uçaklarla ecnebi tabaalılar Bağdat'tan çıkarılıyor. Türklere karşı da pek yumuşak davranıldığına henüz şahit olmadım. Bu hususta katî bir hüküm verebilmek için, ihtilâl havasının tamamen yatışmasını beklemek icabedecektir.

Halkın Batılılara karşı beslediği his, nefretten ziyade, içlerini kemiren kin, fakirlerin zengin hanedana karşı duyduğu ezelî düşmanlıktır. Bunaltıcı sıcağın sokaklarından alevler halinde fışkırdığı bu çöller diyarında halkın çoğu perişan, yalınayak, başı kabaktır. Öyle görünüyor ki hanedan mensuplarının debdebeli hayatı bu kütlelerde nefret uyandırmış, hükümdarlarının yıllarca dostluk etmeleri ecnebilerin, bilhassa İngilizlerin kendilerini hor görmeleri de gururlarını kırmıştır.

Bu ruh haleti içinde, Nasır'ın Arap Milliyetçiliği prensibi uygun karşılanmıştır. Talebe ve subayların Nasır taraftarlığı daha fazla göze çarpıyor. İleride şimdiki hükümete bunların istikamet vermeleri muhtemeldir. Netekim, Tuğgeneral Abdülkerim Kasım yardımcısı, şimdiki İçişleri Vekili Muhammed Arif'le birlikte Ürdün'e gitmeğe hazırlanan birlikleriyle hükümet darbesini yaptıktan sonra kendilerine bir anda kalbur üstü bir münevverler grupu iltihak etmiştir. İlk günlerin biraz zalim ve aşırı Nasır taraftarı beyanlarından sonra hükümet kendine bir istikamet tâyin etmek yolundadır. Referandum yoluyla yürürlüğe girecek bir anayasa'ya kadar, geçici bir anayasa hazırlanmıştır.

Irak'ta bugün taban tabana zıt iki cereyan hâkimdir : Ya Batı ile münasebetlere devam etmek, ya da Birleşik Arap Cumhuriyeti ile anlaşmak. İşte bu tereddütler belki de yeni hükümetin devrilmesine kadar varabilir. İhtilâl havasının bugün için yatışmış olması düne göredir. Yarının ne olacağı şimdiden kestirilemez. Bütün dikkat bilhassa talebe ve genç subayların desteklediği koyu Nasır taraftarı İçişleri Vekili Muhammed Arif'in üzerinde toplanıyor. Sokaktaki halk da bir günlük hâkimiyeti sırasında döktüğü kanla hâlâ sarhoş, için için kaynamaktadır.

TEK HÂTIRA — Bugün Bağdat'ta Haşimî sülâlesinden arta kalan yegâne canlı hâtıra, Abdüllâh'ın maskotu iki devekuşu ile, sarayın bahçesinde hâlâ dolaşan kuğularıdır.

KÜRTLER — Iraklı fotoğrafçılardan başka yalnız HAYAT foto muhabirinin tespit ettiği bu tarihî resimler, ihtilâl Bağdat'ının en renkli anlarından birini gösteriyor. Kuzeydeki Kürt kabilelerinin yüz temsilcisi, Cumhuriyetçi hükümete sadakatlerini bildirmek üzere Bağdat'a gelmişlerdir. Alttaki resim, Kürtleri Millî Müdafaa Vekâleti'nin merdiveninde dinliyen hükümet erkânını gösteriyor. Kürtlerle meskûn Süleymaniye bölgesinden olan eski Başvekil Nuri Said Paşa da yarım kan Kürt olduğu için, Kıral taraftarlığı yapan bu aşiretlerin ihtilâl hükümetine baş kaldıracakları söylenmişti. Resimler, bu iddiayı çürüten kuvvetli bir delildir.

Muharririmiz

ABDÜLKERİM Kasım, güleryüzlü, yumuşak tavırlı bir adam. Bir hükümet darbesi yapmış ve büyük dış politika tazyikleri arasında güç bir ihtilâli yürütmek zorunda kalmış biraskerde insan bu hali biraz yadırgıyor. Bir idealist olduğu iddiasında. Bana, askeri mektepten mezun olduğu 1934 senesinden beri cumhuriyet idealini taşıdığını söyledi. Hattâ bu ideali gerçekleştirmek için evlenmemiş. Dış politika mevzularında çok dikkatli, hattâ çekingen, İngilizceyi bildiği halde, bir tercüman vasıtasiyle konuşuyor. Birleşik Arap Cumhuriyeti ile birleşme mevzuunda, «konuşmak için daha erkendir» demekte, ve yalnız «Irak büyük Arap camiasının bir âzasıdır» diyen yeni anayasa maddesini tekrarlamakla iktifa etmektedir. Abdülkerim Kasım bu ketumiyete mukabil, Türkiye - Irak münasebetleri mevzuunda çok rahat ve teferruatlı konuşuyor. Bana bu hususta söyledikleri aynen şunlardır : «Iraklılar ve Türkler zaman zaman müşterek dâvaları için beraber kan dökmüşlerdir. İki memleket halkının kanı sayısız akrabalıklarla birbirine karışmış vaziyettedir. Irak'ın da Türkiye gibi cumhuriyet olması, bu tarihî ve etnik bağları daha da sıklaştıracaktır. Biz iki komşu devletin münasebetlerinin büsbütün kuvvetleneceği kanaatindeyiz.» Ve en nihayet şu manidar cümle : «Şu muhakkaktır ki, Türkiye'ye vuku bulacak herhangi bir tecavüz, Irak'ı da müteessir edecektir.» (Yanda muharririmiz İ. Çamlı, Irak Başvekili Abdülkerim Kasım ile konuşuyor.)

CUMHURİYET HÜKÜMETİ — Yeni Irak hükümeti toplantılarını, kapısında silâhlı askerlerin bekledikleri Millî Müdafaa Vekâleti'nin bir salonunda yapmaktadır. Karşı sol köşede oturan Başvekil Abdülkerim Kasım'dır. Solunda, İçişleri Vekili Arif, Kalkınma Vekili Ribahi, Genelkurmay Başkanı El Abdi, sağında da Hakimiyet Meclisi üyelerinden Kusba görülmektedir. Altta, salonu muhafaza eden otomatik silâhlı bekçiler görülüyor.

BASIN TOPLANTISI — 26 temmuz günü yapılan basın toplantısı ile yeni hükümet, politikasının ana hatlarını dünyaya kati olarak duyurmuştur. Bu tarihî toplantıya dünya basınını temsilen 75 gazeteci iştirak etmiştir. Peşipeşine sorulan sualleri Başvekil Abdülkerim Kasım, bazan masasını yumruklıyarak, bazan da tebessüm ederek cevaplandırdı. Yanındaki zat, Propaganda Vekili Sadık Şemsel'dir. Abdülkerim Kasım ilk defa Türkiye'ye 1955 de bir askerî heyetle gelmiştir.

Abdülkerim Kasım ile Konuştu

Bağdat'ta İhtilâl hükümetinin bulunduğu Millî Müdafaa Vekâletinde Abdülkerim Kasım tarafından kabul edilen muharririmiz intibalarını şöyle anlatıyor :

Sohbet KÖŞESİ

ERKEN EVLENMEK DOĞRU MUDUR?

YALNIZ bizde değil, dünyanın her tarafında analarla babalar çocuklarını biran evvel baş göz etmek isterler. «Erken çıkan yol alır» diyen bir ata sözü vardır ya! Çocuklar da erken evlenirlerse bir an evvel çoluk çocuğa karışır, onları erken büyütür, sonra da rahatlarını ederler, diye düşünülür. Bu düşünce, belki bir düşünce olarak doğru görünür ama hayatta iyi neticeler veriyor mu, ona bakmalı.

Evlilik öyle dışarıdan göründüğü kadar basit bir müessese değildir; hele iki tarafın omuzlarına koyduğu yükler tartılacak olursa bunların, tecrübesiz, toy çocuklar tarafından da kaldırılacak kadar hafif olmadıkları çabucak meydana çıkar. Bakın bir okuyucum bana ne yazıyor : «Daha 15 yaşında iken babam beni 20 yaşında bir kızla evlendirdi. O zaman bir çocuk olduğum için giriştiğim işin ciddiliğini pek farketmemiştim. Şimdi yirmi yaşındayım. İki de çocuğum var. Karımı sevmiyorum. Sıhhatim tamamen bozulmuş vaziyettedir. Beni görenler otuz yaşında olduğumu zannediyorlar. Acaba bu hatâyı nasıl düzeltebilirim ?»

Zavallı okuyucumuz pek tabiidir ki hiç bir suretle bu hatâyı düzeltemiyecektir. Çünkü olan olmuştur. Bazı hatâlar vardır ki onları düzeltmek mümkün değildir. Evlenirken işlenen hatâlar da bunlardandır. Eğer kabahatiniz yok da başkaları sizi böyle bir yola itmişlerse sebep olanlara söylene söylene çekecek, ıstıraba ömrünüz boyunca katlanacaksınız.

Çocukları erken evlendirmek fikri belki eskiden, ailenin kalabalık olduğu devirlerde doğru idi. Çünkü çocuklar evlenir, yine evin içinde, ana babanın kanatları altında kalırlardı. Ömürlerinin sonuna kadar hayatın zorlukları ile karşılaşmadıkları olur, bir sofradan yemek yenir; çocuklar kalabalık ailenin içinde halaların, teyzelerin kucağında yuvarlanıp giderlerdi.

Şimdi durum öyle değildir. Evlenmek yeni bir yuva kurmayı icabettiriyor. Bu mesuliyetler genç yaşında insanı kavurup kurutabilecek kadar şiddetlidir. Kendinden büyük bir kadınla insan evlenmeli mi, evlenmemeli mi? O başka mesele! Fakat asıl mühim olan, insan daha aklını başına toplamadan, akıllı olmayı icabettiren bir işi yapmalı mı? Asıl mesele budur. Evlenmeyi akıllarına bile getirmeyenlerle henüz çocuk yaşta olanlar, akıbetleri düşünülmeden, sanki arka odada evlilik oynıyacaklarmış gibi evlendirilirlerse başlarına gelecekleri vebali onları erken evlendirenlere yüklenecektir. Çünkü evliliğin bir oyun olmadığı kısa zamanda belli olur. Belli olduğu zaman da insanı kapkara bir düşüncedir alır.

Onun içindir ki bence çocukları erken evlendirmemeli, hiç olmazsa alacakları mesuliyete kendilerinin de bilerek iştirak edecekleri yaşa kadar beklemelidir.

ŞEVKET RADO

İstanbul'un Yeni Valisi

ETHEM YETKİNER

1946 yılında Kütahya'ya vali tâyin edilen Ethem Yetkiner, o zaman «En genç vali» ünvanını almıştı. Aşağıda, 1958 yılının 11 temmuzunda 14 üncü vali olarak asaletten İstanbul'da vazifeye başlayan Yetkiner'in 46 yılık hayat hikâyesini bulacaksınız.

GAZETE BAŞINDA — İstanbul Valisi sabahları çok erken kalkar. İlk işi, gündelik gazeteleri okumaktır. Sonra bahçeye çıkar. Güllerin budanmasına, çiçeklerin sulanmasına nezaret eder. Sağdaki resimde Ethem Yetkiner'i gazeteleri tetkik ederken, soldaki resimde ise yengesi, annesi ve kız kardeşine gül fidanları üzerinde izahat verirken görüyorsunuz.

"**Ben Vali olmak istemiyorum.**» Cumhuriyetin kuruluşunun üzerinden henüz bir yıl geçmişti. Ankara Merkez ilkokullarından birinde 23 nisan müsameresi için hazırlık yapılıyor. Çocuklar, bayramlarını kutlıyacaklar. Başöğretmen, «Bir şehir idaresi» temsilinin son talimatını veriyor : «Ahmet, sen Belediye Reisi olacaksın. Erdoğan Marif Müdürdüğü, Cevat Jandarma Komutanlığı, Halil Polis Müdürlüğü yapacak». Bu sırada başöğretmenin gözü, ön sırada aritmetik problemi çözen bir çocuğa takılıyor : «Ethem, sen de Vali ol bari»... Çocuk başını kaldırmadan :«Hayır efendim, diyor, ben Vali olmak istemiyorum»... Oysa, öteki çocuklar, bir günün «Reis beyliği», «Vali beyliği» ile övünüyorlardı.

EN GENÇ VALİ

1946 yılının Ağustos ayı başında gazetelerde şöyle bir haber vardı : **«Ankara (Telefonla) — Cumhuriyet devrinin en genç Valisi Kütahya'da vazife almıştır. Yeni Kütahya Valisi Ethem Yetkiner 33 yaşındadır.»**

Türkiyenin valilerarası gençlik rekorunu kıran Ethem Yetkiner, 1924 te, Ankara İlkokulu'nda okuyan, riyaziyeci olmak için çalışan küçük Ethem'den başkası değildi.

Yetkiner, 33 yıllık hayatı boyunca ailesi ile bütün Anadolu'yu gezmişti. Babası Hüsnü Bey Defterdar'dı. Görevi dolayısiyle bir ilden bir ile tâyin ediliyordu. Ethem Yetkiner de «Mülkiye» mesleğine girince, o ilçeden öteki ilçeye, bu ilden bir başka ile dolaşmak zorunda kaldı. Ama bu, onun için çok iyi olmuştu. Böylece, 66 ilin 51 ini gezmek imkânını bulmuştu. Genç vali, Türkiye'yi en iyi tanıyan idarecilerden biriydi.

GENÇLİK YILLARI

Ethem Yetkiner «çocukluk», «gençlik», «olgunluk» yıllarını şöyle anlatıyor :

— Annem, babam Rodoslu'dur. Ada İtalyanlar tarafından işgal edilince Anadolu'ya geçmişler. Ben 1912 yılında İstanbul'da doğmuşum. İlk tahsile Ankara'da başladım. O yıllarda düşman orduları Polatlı'ya yaklaşmışlardı. Ankara işgal korkusu içindeydi. Babam Kastamonu'ya Defterdar tâyin edildi. Eşyalarımızı bir arabaya yükledik, biz de yaylı bir arabaya bindik. Tam 6 gün, 6 gece sonra Kastamonu'ya ulaştık. Çocukluk hayatımda Kastamonu'nun, Ankara'nın hususi birer yeri vardır. Lise tahsilimi babamın memuriyeti dolayısiyle Adana ve Ankara'da yaptım. Ve nihayet Kabataş Lisesi'nden mezun oldum.

RİYAZİYE Mİ ? HUKUK MU ?

Mühendis veya doktor olmak istiyordum. Fakat tesadüf, hayatımın dönüm noktasında bana ilk oyunu oynadı. Hukuk fakültesine yazılmak zorunda kaldım. 1932 yılında Hukuktan mezun oldum. Maliye müfettişliği imtihanını kazandığım halde, baba dostumuz olan o zamanki Dahiliye Müsteşarının ısrarı üzerine İstanbul maiyet memurluğuna girdim. İlk maiyet memurluğumu, o zamanki İstanbul Vali ve Belediye Reisi Muhittin Üstündağ'ın yanında yaptım. Maiyet memurluğu sırasında ihtiyat zabitliğine çağırıldım. Çorlu'da rahmetli Salih Omurtak'ın kolordusunda askerlik vazifemi ifa ettim. Askerliği bitirdikten sonra sırasıyla Bucak, Kuşadası, Oltu kaymakamlıklarında bulundum. Ancak o yıllarda Anadolu'da kaymakamlık yapmak mahrumiyet içinde yaşamak demekti. Kazalarda ne yol vardı, ne su, ne elektrik... Hattâ kışın banyo yapmak, tıraş olmak için il merkezine gittiğimi hatırlarım. Oltu'dan Erzurum'a yazın Tatar arabası, kış aylarında ise kızakla ancak iki günde gidebilirdik. Bir kaymakamın, bir tıraş, bir banyo için iki günlük yola gitmesinin ehemmiyetini, o günleri yaşamıyanlar anlıyamazlar.

Doğu hizmetimi tamamlamıştım. Bana üç vazife teklif ettiler : Elâzığ Dördüncü Umumi Müfettişlik Kalemi Mahsus Müdürlüğü, Ankara Emniyet I. Şube Müdürlüğü, Mülkiye Müfettişliği. Ben Mülkiye Müfettişliğini seçtim. Adana, Trakya, İstanbul bölgelerinde vazife gördüm.

TELEFON REKORU — Yetkiner, «telefonla aranma» rekorunu kırmıştır. (Üstteki resim). Yanda ise, Yetkiner'i, Kemal Aygün ve Cemal Tarlan'la «Gazeteciler yemeği» nde görüyorsunuz.

VALİ OLMUŞTUM

1946 yılının ağustos ayı idi. Kartal kazasında bir tahkikat ile meşgul oluyordum. Dahiliye Vekâleti Teftiş Heyeti Reisi Feyzi Gürel tarafından Ankara'ya çağırıldım. Bu davetin yaptığım tahkikatla ilgili olduğunu sanıyordum. Ankara'ya gittiğim gün Kütahya valiliğine tâyin edildiğimi öğrendim. Kütahya'da üç yıl valilik yaptım. Ondan sonra sırası ile Aydın, Çankırı, Kocaeli, Konya, Hatay valiliklerinde, İstanbul Emniyet Müdürlüğünde, Emniyet Genel Müdürlüğünde bulundum. Son vazifelerim İzmir vali vekâleti ve Dahiliye Vekâleti müsteşarlığıdır.

28 YIL SONRA

11 temmuz 1958 günü saat 15 te İstanbul Şehir Meclisi'nin tarihî salonu, tarihî bir gün yaşıyordu. Ön sırada oturan orta boylu, şişmanca bir zat alkışlar arasında ayağa kalktı :

«— Arkadaşlar, dedi, güzel İstanbulumuz tarihî bir gün yaşamakta, meclisimiz tarihî toplantılarından birini akdetmektedir. İstanbul, seçim yolu ile ilk Belediye Reisini seçecektir. Şu dakikadan itibaren Reis Vekili olarak devam etmekte olan vazifem sona ermiştir. Bundan sonra asaleten tâyin edildiğim İstanbul Valiliği'nde, Valiniz olarak yine sizlerle el ve gönül birliği içinde vazifeme, İstanbul'a hayırlı olmıya çalışacağım.»

17 mayıs günü Mümtaz Tarhan'ın İstanbul Valiliğinden istifası üzerine, yerine vekâleten tâyin edilen Ethem Yetkiner bu sözleri içten gelen bir heyecanla söylemişti. İstanbul artık müstakil bir Vali ile müstakil bir Belediye Reisine kavuşuyordu. Tam 28 yıl İstanbul'da vali ve belediye reisliği görevlerini bir kişi yürütmüştü. 11 temuz günü Belediye Reisi seçilen Kemal Aygün ile bir gün önce Valiliğe asaleten tâyin edilen Ethem Yetkiner Belediye Meclisi salonunda öpüştüler. Bu bir «veda busesi» idi.

14 ÜNCÜ VALİ

1923 yılından bu yana İstanbul'a 13 vali gelmişti. Ethem Yetkiner valilerin 14 üncüsü idi. 14 valinin 7 si 1923 ten 1924 e kadar vazife görmüştü. Esat Paşa, Sadi, Ali Haydar, Fahrettin Raşit, Hüseyin Hüsnü, Süleyman Sadi beylerin valilikleri birkaç gün veya birkaç ay sürmüştü. İki günlük vali bile vardı içlerinde. Sadi Bey 8 nisan 1923 te vali olmuş, 10 nisan sabahı valilikten ayrılmıştı. Geri kalan 6 vali arasında uzun hizmet rekorunu 11 yılla Lütfi Kırdar kırmıştı. Muhittin Üstündağ 10 yılla ikinci, Gökay 8.5 yılla üçüncü geliyordu.

İstanbul'un son Valisi Yetkiner ise henüz yıllanmış değil. Ancak, 25

ROPORTAJ : ORHAN TAHSİN — FOTOĞRAFLAR : EROL DERNEK

yıllık idare hayatında verdiği tecrübelere dayanarak şunları söylüyor :

«Mesleğim çok yorucu olmasına rağmen mânevi bakımdan cidden haz vericidir. Hizmete giren bir amme tesisini veya halka faydalı olmuş bir kararı görmek insana bütün yorgunluklarını unutturur. Bir idare adamı halkı ve vazifesini ne kadar çok sevebilirse o nispette muvaffak olur. Mesai arkadaşlarıma her fırsat ve vesile ile daima söylediğim söz budur.»

VALİ'NİN 24 SAATİ

Yetkiner, annesi Nebile hanım ve kızkardeşi Nebahat hanımla birlikte oturuyor. «Bekâr değil dulum, diyor, evlenmeyi de düşünmüyorum.» Saat 6 da uyanıyor. İlk işi gazetelere göz atmak. Bir gün önceki polis hâdiselerini de dikkatle takibeder. Bu, idare ve zabıta âmiri olarak geçmiş 25 yıllık bir hayatın verdiği alışkanlıktır. Bundan sonra günlük işler, ziyaretler, davetler başlar. Hiçbir gece 12 den önce yattığını hatırlamıyor.

Kaymakam olduğu yıllarda cins atlar yetiştirmiş. En büyük zevki ata binmek. «Şimdi 00 001 numaralı araba, beni ata binmek zevkından mahrum bırakıyor» diyor. Ancak 25 yıl önce başlıyan tabanca koleksiyonu merakı hâlâ devam ediyor. Kızkardeşi Nebahat hanım «Şeytan doldurur» diye tabancaların yanına bile yaklaşmıyormuş.

Sigarayı bir türlü azaltamıyor. Günde üç paket bana mısın demiyormuş. Doktorun emrinden önce, kendi emri ile sigarayı bırakmak niyetinde. İçki ile başı pek hoş değil. Binde bir, o da bir toplulukta ağzına bir yudum içki koyuyor. Tam mânası ile Yeşilâycı bir vali sayılmaz.

Küçükken çok yaramazmış. Annesi Nebile hanıma «illâllah» dedirtmiş. O yaramazlığın izlerini hâlâ vücudunun çeşitli yerlerinde görmek mümkün.

Okul sıralarında güzel resim yapar, iyi karikatür çizermiş. Şimdi gazetelerin, dergilerin karikatürlerine bakmak, lejantlarını okumakla yetiniyor. Türk müziğini çok sevdiğini, fırsat buldukça radyo dinlediğini, Münir Nurettin'i beğendiğini de söylüyor.

Vilâyette, konağında, yemek yediği lokantada Valiyi telefonla arıyanlar öylesine çok ki... Hususi kalem müdürü Celâl Araz üşenmemiş, bir hesap yapmış. 24 saatte Valiyi telefonla arıyanların sayısı 700 ü, 800 ü buluyormuş. Bu da yeni bir İstanbul rekoru.

Okul sıralarından bu yana «tahsin», «yıldızlı 10» alma, genç valilik, telefonla aranma rekorunu kıran Ethem Yetkiner'in, şimdi de İstanbul'a en uzun ve en iyi hizmet eden Vali unvanını alması beklenebilir.

KÖPEKBALIKLARI ARASINDA 1100 GÜN

Bir haziran sabahı Fransa'nın güneyinden hareket eden Moana isimli yelkenli, 4 kişilik mürettebatiyle tam üç sene okyanuslarda dolaştı. Bir temmuz günü seyahat sona erdiği zaman, bu 4 kişi denizlerin derinliklerine ait çok şey öğrenmişlerdi.

BARRACUDA — Karaib Denizinin baş belâsı olan iki metre boyundaki bu canavarlar üçgen biçimindeki keskin dişleriyle en sert madeni bile parçalıyacak kabiliyettedirler. Yukarıda zıpkınla avlanılmış olan bir Barracuda görülmektedir.

29 haziran 1954 günü sabaha karşı dörtte Fransa'nın St. Malo limanı'ndan orta boyda bir kotra demir alarak yelkenlerini şişirdi ve güneye doğru yol almağa başladı. Yelkenlinin dört yolcusu vardı : Kırk yaşlarında bir tüccar olan Bernard Gorsky, otuz sekiz yaşındaki Mühendis Pierre Pasquier, otuz yedi yaşındaki makine tamircisi Roger Lesage ve aynı yaşta bir memur, Serge Arnoux.

Dört kafadar işlerini güçlerini yüzüstü bırakarak ucuza satın aldıkları bir tekneyi üç ay müddetle, günde on sekiz saat çalışmak suretiyle işe yarar bir hale soktular. Laita ismindeki on iki metrelik kotraya, Polinezya dilinde «Okyanusların sonsuz büyüklüğü» anlamına gelen MOANA ismini taktılar. Hazırlıklar bitince elde avuçta ne varsa satıp savdılar ve topu topu 150 dolârla yola koyuldular. Küçücük tekne ile hakikaten, okyanusların sonsuz büyüklüğü içinde eşi bulunmıyan bir maceraya atılacaklardı. Bu seyahatin gayesi, okyanus sularının derinliklerinde yatan sessiz âlemin meçhul cephelerini ortaya koymak, bu bambaşka dünyayı resimlerle tespit etmekti.

Moana, üç sene dünyayı çepeçevre döndükten sonra 27 temmuz 1957 günü günay Fransa'nın St. Tropez limanına demirledi. Bu müddet zarfında, okyanusların üç yüz ayrı noktasında bin dalış yapmışlar, müthiş fırtınalarla boğuşmuşlar, korkunç deniz canavarlarına yem olmak tehlikesiyle baş başa kalmışlardı.

«Moana Macerası» nı, heyet başkanı Bernardı'n hâtıra defterinden alınmış kısımlarla takibedelim.

■

Dosyamıza ismini kırmızı kalemle işlediğimiz ilk canavar, Karaib Denizinin baş belâsı Barracuda oldu. Kılıç balığını andıran bu mahlûk iki metre boyunda idi. Dehşet saçıcı suratının gerisinde, korkunç bir kaatil olduğunu belli eden soğuk gözleri vardı. Âni saldırışları, önceleri bizi hayli terletti, ama günler geçtikçe bu amansız canavarı vurmak için büyük bir istek duymağa başladık. Dikkatimizi çeken şey şu oldu : Hareketsiz durduğumuz zaman saldırmağa hazırlanıyor, karşı hücuma geçeceğimizi sezer sezmez de sıvışıp gözden kayboluyordu.

ÜÇ YILDA DEVRİALEM — Harita, Moana'nın dört yolcusunun, dünya etrafında yaptıkları maceralarla dolu seyahatte katettikleri yolu göstermektedir.

Bu duruma göre bacaklarını yarı bele kadar suya sokarak keyif çıkarmak istiyen bahtsızın bir anda canavara yem olması işten bile değildi. Aynı şeyi tropik bölgelerin yılan biçimindeki Morina balıklarında da müşahede ettik. Hayvanın burnuna kadar sokularak filim çektiğimiz halde hiçbir kaza olmadı. Hattâ burnumuz bile kanamadan bu canavarlardan birçoklarını avladık.

Yerlilerin ismini işittikleri zaman korkudan dudaklarını uçuklattıran, Pastenag cinsi kedibalıklarında da aynı şeye şahit olduk. Yüz elli kiloluk muazzam cüssesi, dehşet verici kuvveti ve kuyruğunda ucu sipsivri bir mızrağı bulunmasına rağmen, bir defacık dahi olsun bize saldırmadılar. Ama, bu hayvanlara bir an için dahi olsa sırtını çevirecek adam, ölüm fermanını eliyle imzalamış demekti. Bir dalış esnasında arkadaşım Lesage, gafil bulunarak arkasını dönecek oldu, araya ben girip de zıpkınımı balığın ağzına saplamasaydım, iğrenç mahlûka nefis bir sabah kahvaltısı olacaktı.

Marquies adaları civarında Mantas ismi verilen başka bir cins kedibalığı ile daha karşılaştık. Yerliler buna «Devil Fish» yani şeytan balığı ismini takmışlar. İlk bakışta hakikaten can almağa gelen Azrail'e benziyordu. Civar avcıları bu hayvanı daha uzaktan görünce şeytan görmüş gibi kaçıyorlar. Gelgelelim bu Mantas'lar da bize hücum etmediler. En ufak bir hareketimiz, bir anda gözden kaybolmalarına yetiyordu.

Yeni Kaledonya'ya vardığımız zaman, Malezyalılar bir nevi dev Çopra balığından bahsederek, intihar etmek niyetinde değilsek mercan kayalıklarına pek sokulmamamızı ihtar ettiler. Bu adamların söylediklerine göre, mercan mağaralarında yaşıyan bu balıklar, yuvasına yaklaşacak adamı parçalamaktan zevk du-

KARA GÖRÜNDÜ — Yirmi yedi gün Okyanus'ta yol aldıktan sonra Martinik sahilleri göründü. Moana' nın yolcuları alaca karanlıkta tropik bölgenin havasını teneffüs ediyorlar. Aynı anda, birkaç kulaç altlarında şu korkunç canavar, onları beklemektedir.

yan gayet acayip mahlûklarmış...

Ertesi gün mercan kayalıklarında demirledik. İçimi bir meraktır sarmıştı. Yüzüme maskemi taktım, ayaklarıma da lâstik paletleri geçirerek suya atladım. Biraz sonra rengârenk sedef duvarlarına sürünürcesine yüzüyordum. Bu sessiz âlemi, maviye çalan tatlı bir ışık aydınlatıyordu. Tropik bölgelerin fosforlu papağan balıkları, kanadlı melek balıkları gök kuşağının yedi rengini üzerine toplıyan mancınık balıkları, ışıl ışıl gelin elbiseleri ile levrek'ler gözlerimin önünde sihirli bir deniz altı balesi yaratıyorlardı. Bu esnada mercan mağaralarından birinde iki göz parladı. Balıklar kaçıştılar, iki saniye sonra karşıma takriben yüz elli kiloluk bir balık dikildi: Dillere destan olan çopra! Bir an hareketsiz kaldım. Şaşkınlığım geçince de olanca kuvvetimi toplayıp elimdeki zıpkınla üzerine saldırdım. Balık bunun üzerine olduğu yerde dönüp mağarasına girerek gözden kayboldu. Bir solukta suyun üstüne çıktım, kendimi tekneye dar attım. Ertesi gün arkadaşlarım bu balıklardan birkaç tanesini avladılar.

Yeni Kaledonya'da seyahatimizin en büyük fırtınasını yedikten, günlerce korkunç bir Siklon'la boğuştuktan sonra Avustralya istikametinde yolumuza devam ettik.

Okyanusların en acayip karakterli mahlûkları hiç şüphe yok ki, köpekbalıkları'dır. Biz, seyahatimiz boyunca bunların türlüsüne rasladık. Köpekbalıklarının ruhunu okumak, değme ruhiyatçının başaracağı iş değildir. Herbirinin özeliği başka olduğu için, her nabıza göre şerbet vermek icabeder. Üç yıllık seyahatimiz esnasında, Polinezya kumsallarında sessiz sedasız yatan munis «Nurs sharks» lardan, Galapagos adası civarında karşılaştığımız vahşi kaplan cinsi köpekbalıklarına kadar binlercesini gördüğümüz için tecrübe sahibi olmuştuk.

Hayli heyecanlı anlar yaşamakla beraber, dört mühim köpekbalığı hücumuna uğradık.

İlk hâdiseyi ömrüm boyunca unutamıyacağım. Tahiti civarında bulunan Tetiaroa bölgesinde demirlemiştik. Roger, elinde zıpkını ile daldı. Ortalık bir mezar kadar sessizdi. Birden sular karıştı, beklenmedik bir anda torpil hıziyle arkadan gelen bir köpekbalığı Roger'in sırtını yalarcasına önüne geçti ve bir hamlede elindeki zıpkını kaparak keskin dişleri arasında paramparça etti. Elinde zıpkın olmasaydı, kolunun gideceği muhakkaktı. Korkudan gözleri fal taşına dönmüş arkadaşımızı tekneye güç belâ çektik. Balık saldırmağa devam etti. Bir köpek balığının çıldırması korkunç şeydi...

Profesyonel balık-adamlar'ın köpekbalıklarını kaçırmak için baş vurdukları usuller çeşitlidir. Kimi, içinde bakır arsenik birleşimi bulunan bir tozun suya serpilmesiyle gayenin elde edilebileceğini iddia ederken, kimi canhıraş gürültüler çıkararak suya kuvvetlice vurmanın yeteceğini ileri sürerler. İkinci usul bir defasında imdadımıza yetişmekle beraber, bu işi muayyen bir kanuna bağlamak imkânı yoktur. Günlerce aç kalmış bir köpekbalığının kuru gürültüye papuç bırakmıyacağı tabiîdir. Deniz altı âleminin ilk fâtihi Cousteau, suya dalacak her adamın âni bir köpekbalığı hücumunu hesaba katması icabettiğini söyler. Ancak, balık-adam'ın canavara yem olmaması için dikkat edeceği en mühim nokta, balığa katiyen sırtını dönmemesidir.

Köpekbalıklarından çoğu, resimlerini çekmek için yaklaşanlara filim yıldızları kadar fettan bir eda ile poz vermekten çekinmezler.

Seyahatimiz boyunca en dikkate değer olay, Pasifikte bir mercan kayalığında başımdan geçti.

Zıpkını teknede bırakarak, sırf fotoğraf makinemle dalmıştım. Niyetim, rengârenk mercan kayalıklarının resmini çekmekti. Yanımda hiç bir silâh yoktu. Kayalıkların arasındaki daracık bir koridordan geçerken, önüme karşı istikametten gelen dev cüsseli bir köpekbalığı çıktı. Kan bir anda beynime fırlamıştı. Buradan ikimizin birden geçmesine imkân yoktu. Ölüm raşeleri içinde titrerken, beklenmedik birşey oldu. Balık olduğu yerde durduktan sonra, âdeta mahçup bir tarzda döndü ve bana yol açtı. Ben koridordan çıktıktan sonra da başını şöyle bir çevirip selâmlar gibi baktı, sonra gözden kayboldu. Bu canavarlar arasında bu derece terbiyeli olanlarının bulunduğunu o ana kadar bilmezdim...

Lesage ile birlikte bir gün gene sığ bir kayalıkta dalmıştık. Arkadaşım, kayalıklar arasında gezinen beş kiloluk bir Lutjan balığını bir solukta zıpkınına geçiriverdi. O anda kan kokusunu alan beş köpekbalığı yıldırım hıziyle etrafımızda belirdi. İçlerinden biri zıpkının ucunda asılı balığı kaparak yuttu, diğerleri de etrafımızda fırıldak gibi dönmeğe başladılar. Avdan nasiplerini alamadıklarına sinirlenen bu Carcharinus cinsi canavarlar, bize saldırmağa başladılar. Hele içlerinden ikisinin iştahları pek yerinde olmalıydı ki, korkunç dişlerini göstererek ağızlarını açıp kapamağa başladılar. Geri geri yüzmeğe başladık, bir yandan da olanca kuvvetimizle kol, bacak suları dövmeğe koyulduk. Bu şekilde iki yüz metre kadar bir ölüm - kalım mücadelesi içinde yüzdük. Tam takatimizin kesileceği anda canavarlar savaş meydanını terkettiler. Verilmiş sadakamız varmış...

Kaplan cinsi köpekbalıkları su altında pek görmezler. Hayal meyal seçebildikleri hedeflere de çekinmeden saldırırlar. Onun için bence, köpekbalıkları arasında en tehlikeli olanları bunlardır. Avustralya sahillerinde rasladığım bir kaplan köpekbalığına yanlışlıkla zıpkınımın ucu ile dokunduğum için az kalsın yem olacaktım. Köpekbalıklarının çoğu balık yemeği sevdiği halde, kaplan cinsi olanları insan etine bayılır...

■

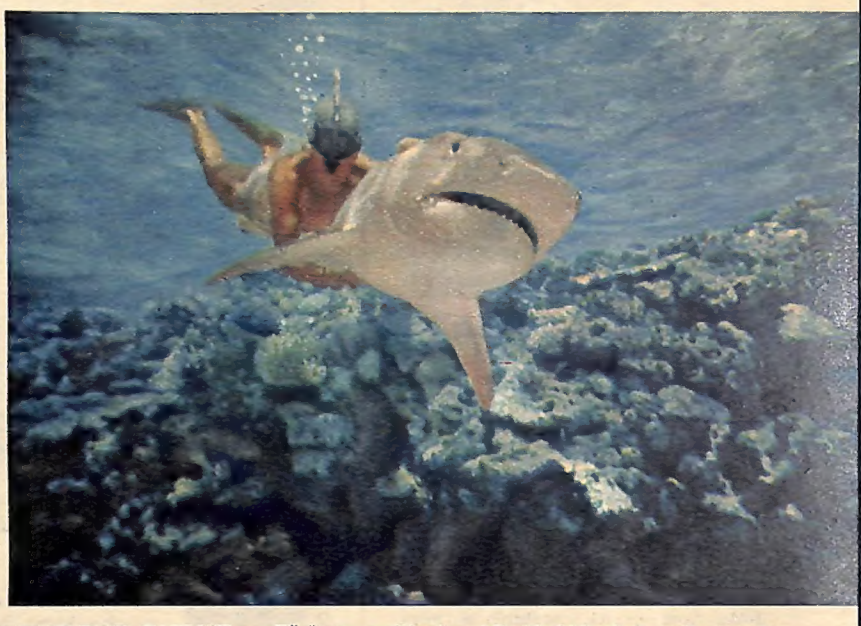

DENİZLERİN KAPLANI — Yüzlerce çeşiti olan köpekbalıkları'nın çoğu insandan kaçtıkları halde, beyaz köpekbalığı ile kaplan cinsi köpekbalığı insan etinden hoşlanır. Bunlara sırtını dönen balık-adam, ölüm fermanını imzalamış demektir. Resim, Mercan denizinde avlanan bu «Kaplan» lardan birini gösteriyor.

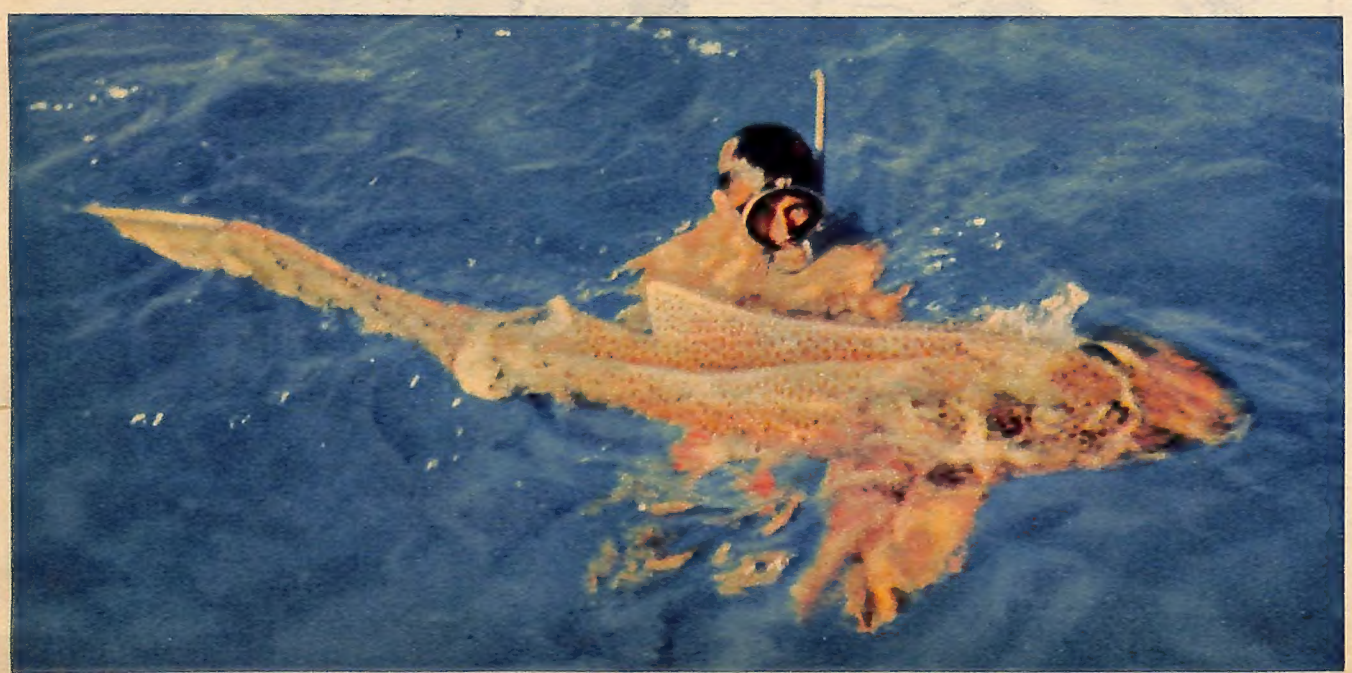

1954 yılında St. Malo'dan demir alan Moana, Atlantiği, Panama Kanalı'nı, Pasifik'i, Hint Denizi'ni, Kızıl Deniz'i katettikten sonra Süveyş'e gelmiş ve Süveyş krizinin hemen akabinde Kanalı geçen ilk Fransız teknesi olmuştu. Port Said'e varan Moana tuhaf bir tesadüf eseri orada rüzgârın kesilmesiyle hareketsiz kalmış; kotranın mürettebatı dalma cihazlarına varıncaya kadar ne var ne yok satarak benzin almak zorunda kalmışlar. Böylece 6 hafta sonra Fransa'nın güneyindeki St. Tropez limanına varabilmişlerdir.

GÖRÜNÜŞE ALDANMAMALI — Büyük Kaledonya havuzunda ele geçirilen, Stegostoma cinsinin nadir örneklerinden biri olan bu Leopar köpekbalığı, ismi ile taban tabana zıt olarak kedi kadar munis bir hayvandır.

Şair Nigâr Hanım

Topkapı Sarayı resim galerisini gezenler orada yağlı boya ile yapılmış bir genç kadın resmi görürler. Türk şairi Nigâr Hanımın bu resmi hakikaten bir rüya kadar güzeldir. Madame de Gozieres isimli yine bir kadın tarafından yapılmış olan resmi orijinal renkleri ile sahifelerimize geçirirken Şair Nigâr Hanımın kendi eliyle yazdığı ve henüz hiç neşredilmemiş olan hâtıralarında birkaç küçük parça alıyoruz. Nigâr Hanım, hayatının romanına «Alnımın Yazısı» serlevhasını koymuştur. Şairin sayın oğlu Keramet Nigâr'da bulunan hâtırası Şair Nigâr Hanımın ne kadar devrinin üstüne çıkmış bir kadın olduğunu göstermek bakımından da çok enteresandır. Şaire hâtıra defterine şöyle başlıyor :

1897 : Başımdan geçenleri, görüp geçirdiklerimi, aklımın erdiği zamandan başlıyarak anlatacağım : Bu zaman, babamın Beyoğlu'nda Taksim civarında kiraladığı evde bulunduğumuz zamandır ki dört buçuk, beş yaşlarımda başlar. O zaman benim dört, beş aylık bir kardeşim vardı, ama onun dünyaya geldiğini hatırlıyamıyorum. Akranım kızlar gibi ben de daha o yaşta mektebe başlatılmıştım. Ancak annemin zoruyla haftada bir yahut iki gün gider, hocanın önüne bile oturmadan evimize dönerdim. Ekseriya başka çocuklarla oynamak ve oyuncaklarımı kırıp hazır bulunan zamkla yapıştırarak yeniden yapmakla vakit geçirirdim. Şefkatli annem beni cuma günleri giydirip kuşatarak İbrahim adlı uşağımızla Taksim'e gönderirdi. İşte o vakit bendeki sevinci görmeliydi. Çünkü Taksim'e çıkınca şimdiki Belediye bahçesinin bulunduğu yere kadar yürüyeceğiz (o vakit daha Belediye Bahçesi yapılmamıştı.) oradan dönüp de Taksim çeşmesinin karşı tarafındaki büyük gazinonun önünden geçerken babam camı vurup bizi çağıracak, bana lokum ve pandispanya yedirecek, biraz orada oturduktan, saat on bire kadar da gezip dolaştıktan sonra gene evimize döneceğiz.

VELİAHT VE KIRAL

Nigâr Hanım İstanbul'a gelen İtalyan Veliahtı ile nasıl yemek yediğini o zamanki sosyete ve kordiplomatik hayatını Fransa'da İsveç Kıraliyle nasıl tanıştığını da şöyle anlatıyor :

25.3.1890 : İtalya Elçisinin eşinden bu sabah bir mektup aldım. Memleketimizi görmeğe gelmiş olan Veliaht Prens Viktor Emanuel'le görüşmek üzere öğle yemeğine davet ediyordu. Babam kabul etmemi tavsiye ettiği için gideceğimi yazdım. Öğle vakti sefarethaneye gittim. Biraz sonra Prens ve öbür davetliler geldiler. Sefirin ricası üzerine Prensi ilkin yaşmaklı olarak görüp sonradan feracemi çıkardım. Sofrada kürküm omuzumdan kaydıkça Prensin her defasında tekrar omuzuma koyması

(Lûtfen sahifeyi çeviriniz.)

NİGÂR HANIM (1856 - 1918) 1848 Macar ihtilâlinden sonra Türkiye'ye sığınan Macarlardan, Macar Osman Paşa'nın kızıdır. Duygulu şiirleri ile tanınmış bir şairimizdir. Fransızca, Almanca, lisanlarını çok iyi bilirdi. Doğu ve Batı musikisi ile de uğraşırdı. En güzel eseri «Aksi Sada» dır.

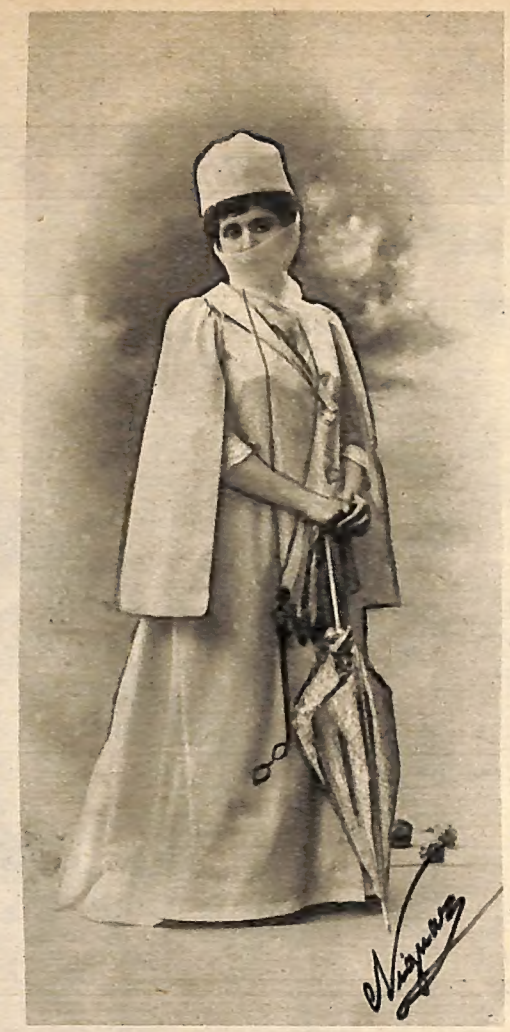

İKİ POZU — Nigâr Hanım 1911 yılında Viyana'da ağır bir ameliyat geçirmişti. Bütün bir yıl Viyana'da kaldı. Yukarıdaki fotoğraf 1 ocak 1911 yılında Viyana'da; yandaki de, en şık kadınlarından biri olarak ün saldığı İstanbul'da, Abdullah Kardeşler'de çekilmiştir.

ecnebilerin kadınlara hususi hürmetlerinin bir delilidir.

29.3.1890 : Bugün, eve döndüğüm zaman, İtalya Veliahtının büyük bir resmiyle Madam Labaron Blan'ın bir mektubunu aldım. Bir hükümdar oğlunun sözünü tutacağından emin idiysem de vaadini bu kadar çabuk yerine getirmesi, nezaketine beni de hayran bıraktı. Ben de kendiminkini takdim için fotoğrafhaneye adam gönderdim. Daha hazır olamadığı cevabını getirdi.

Mayıs 1911 : Nekahat için Cenubi Fransa'ya gittim. Monako'da birçok eski, yeni ahbaba rasgeldim. «Otel dö Pari»nin meşhur çaylarına davet olundum. Bunların birinde Madam La Baron dö Hobe tarafından İsveç Kıralı 5. Güstav'a takdim edildim. Kendisi mülâkatiyle müşerref olduğum dördüncü hükümdardı. Birlikte çay içtiğimiz sırada iki yıl önce kendisiyle görüşmüş olduğum Romanya Kıraliçesinden bahsettik. Çünkü «Karmen Silva» kalem adıyla nefis şiirler neşretmiş olan Kıraliçe Elizabeth, İsveç Kıralının akrabasındandır.

HAMUR YOĞURAN ŞAİR

8.12.1917 : Dışardan almak mümkün olmadığı için Harbiye Nezaretinden mektupla istemiş bulunduğum on okka pirinci bugün getirdiler. Enver Paşa'ya mektubumda «Memleketimize elli yıl hizmet etmiş, iki defa gazi olmuş bir askerin kızıyım. Açlıktan kıvranmama razı olmazsanız başlıca gıdamı teşkil eden pirinçle sair erzakın Hazineye malolduğu fiyatla verilmesinin emrini» rica etmiştim. Pirinçle diğer erzak bedeli olarak da ayrıca elli lira gönderilmiş. Paşanın ricamı kabul etmesinden mütehassis oldum, babamın ruhunu da tekrar takdis ettim. Teessürüm müsait olsaydı sevincimden pirinci öpecektim...

1.12.1917 : Yemekten sonra hamur yoğurdum, kurabiye ve batonsale yapıp fırına gönderdim. Çayla misafirlerime ne ikram edebilirim. En adi bisküvi bile alamıyacağım kadar pahalı.

YAŞMAKTAN ÇARŞAFA — Sunday Magazine gazetesinin, kendisinden devrinin en şık kadınlarından biri olarak bahsettiği Nigâr Hanım yaşmaktan çarşafa geçerken de aynı zevkı göstermiş, çarşafta da zevkli bir değişiklik yaratmıştı. Yukarıda kendisinin çarşaflı bir fotoğrafını görüyorsunuz.

Deniz ve Balık Cenneti

Bayramoğlu Sahil Mahallesi İstanbul'un en sevimli sayfiye yerlerinden biri haline gelmek üzeredir.

RAHAT BİR PLÂJ — Üçburunlar'ın tabiî plâjlarında kapıları renk renk boyanmış modern ve rahat soyunma yerleri inşa edilmiştir. Bu plâjın büfesinde denizden serinliyemiyenlere buzlu ayranlar, şerbetler, acıkanlara sandviçler ikram ediliyor.

BALIKÇILIK — Üçburunlar'da balıkçılar akşam üzerine doğru ağlarını çekerlerken orada balıklar gibi yüzmekte olan hanımlar da ağlara asılmaktan kendilerini alamamaktadırlar. Bu resim, ağların hemen hemen yalnız kadınlara terkedildiği sırada çekilmiştir.

LOKANTA — Üçburunlar'ın orta burnunu süsliyen bu lokantada güzel yemekler yendikten sonra güneş, gurup vakti emsalsiz bir renk ziyafeti çekmektedir.

ÜSKÜDAR'a geçip te Devlet Yolu üzerinden kırk kilometre gittikten sonra denize doğru sapacak olursanız, Marmaranın sularına bir el gibi uzanmış küçük bir yarımada karşınıza çıkacaktır. «Üçburunlar» adı verilen bu yarımadanın iki seneden beri İstanbul'un en şirin sayfiye yerlerinden biri haline getirilmesi için çalışılmaktadır. Bu işi üzerine almış olan IBA İnşaat Şirketi asırlardan beri bomboş duran bu küçük yarımadanın yollarını yapmış, yolların iki tarafını ağaçlandırmış, suyunu getirmiş, elektriğini de getirmek üzeredir. Rüzgârlı ve rüzgârsız sahilleri, sâkin ve hareketli denizleri, bahkların her türlüsiyle dolu olan koyları, bilhassa güneşinin doğuşu ve batışiyle hakikaten bir dünya cenneti olan «Üçburunlar» her hafta buradan yer almak istiyen insanlarla dolup taşıyor.

«Üçburunlar» daki Bayramoğlu Sahil Mahallesinde şimdiden güzel bir plâj yapılmış, bir lokanta işlemeye açılmış ve burada yer alanların istifadesine arzedilmiştir. Yer yer inşaat da başlamış bulunmaktadır. «Hayat» ekibi geçen hafta Bayramoğlu Sahil Mahallesini ziyaret ettiği zaman alâkalıların söylediklerine göre yarımadada şirket tarafından bir kulüp binası ve tenis kortları için yerler ayrılmış, yapılacak büyük bir otelin plânları hazırlanmıştır. Ayrıca yarımadanın bir tarafında halk için ayrılan büyük plâjda modern soyunma yerleri ve diğer lüzumlu tesisler inşa edilecektir. «Üçburunlar» yarımadasında yer alanlar şimdiden bu dünya cennetinin bütün güzelliklerinden serbestçe faydalanmaktadırlar.

BALIK ADAMLAR — Üçburunların kayalıklı sularının altında zengin balık mahalleleri vardır. Balık adamlar balıkları kovalıyarak eğleniyorlar.

HEPSİ VAR — İsterseniz kum, isterseniz kaya! Kumlar eğer fazla yakmıya başladı ise kayalıklarda ayaklarınızı suya sokarak serinliyebilirsiniz.

İSTAKOZ — Balık cennetinde istakozlar da kendilerine barınak yerleri bulmuşlardır. İşte bir hanım sepetten yeni çıkmış bir istakozu korkmadan elinde tutabiliyor. Ne cesaret değil mi?

beş lirası olan veya evini, dükkânını satarak paraya çevirenler doğu vilâyetlerine gidebilmek çarelerini aramakta idiler.

Yunus Nadi, Yeni Gün'ünü Kayseride neşre hazırlanmıştı. Vekâletler bomboştu, vekillerin birer tahta masasiyle hasır iskemlesinden başka bir şeyleri kalmamıştı. Vekillerin ya müşavirleri veya bir müdürleri yanlarında idi, herkes çoluk çocuğunu göndermek için, Yahşihan'a kadar odunla işliyen dar hatlı şimendiferin mahdut imkânlarından faydalanmak üzere sıraya girmişti. Bunda yer bulamıyanlar, ailesinin ırz ve namusunu korumak için bir kağnı tutmıya uğraşıyordu. Çünkü beklenen düşman ırz ve namus düşmanı idi. ümidin de kaybolduğunda musir idiler.

Fevzi Paşanın, düşman ilerlemesine karşı halkın endişesine mahal olmadığını, düşmanın Anadolu içerilerine doğru uzanmak istiyen kollarının mezarlarına yaklaştığını, bu yeni seferin düşmanın ölüm yolculuğu olduğunu söylemesi de efkârı teskine kâfi gelmiyordu.

EŞKİŞEHİR - KÜTAHYA MUHAREBELERİNDE

Gerçekten Eskişehir - Kütahya muharebelerinin acı safhaları olmuştu, Mustafa Kemal bunları bilmiyor değildi. Mecliste hezimetin mesulünü arayanların, devam etmekte olan bir mücadelenin içinde, bozgunculuk yaratmalarına meydan verdirmemek bir liburadaki kuvvetlerini hemen alarak Eskişehir önüne getirirler ve Eskişehir'e taarruz ederlerse o zaman ne yaparız?

Kurmay subay — Yunanlılar bunu yapmazlar, yaparlarsa biz kuşatılmaktan kurtuluruz.

Talim ve Terbiye Şubesi Müdürü, Erkânı Harbiyei Umumiye Reisliğinin ve Garp Cephesi Kumandanlığının kuşatılmaya karşı büyük bir hareket yapmadıklarını ve Nasuh Çal havalisinde ve güneyindeki kıtalarımızın çok kan akıtarak mukavemette bulunduklarını ve ordumuzu kuşatılmaktan kurtarmak için 18 ve 20 temmuz günleri, önceden keşfedilmemiş ve seçilmemiş ve birliklerimize gösterilmemiş olan araziye çektiğimizi, savunma cepheleri her vakit geç kalmış ve gelen yardım kıtaları da ceste ceste muharebeye girerek birbiriyle ve cephe ile emniyetli irtibat sağlıyamamış olduklarını söylüyor ve harbi şöyle anlatıyordu :

«Nihayet temmuzun onaltıncı günü, Garp Cephesi Kumandanlığı, soldan sarılmış olan ordusunu kurtarmak için bütün birliklerini Eskişehir - Seyitgazi hattının gerisine çekmek emrini vermiştir. En büyük zarar ise bu çekiliş esnasında baş göstermiştir. Bu çekilişte bazı grup kumandanları dikkatli davranmamış, kıtalarına muhtasar emirler göndermekle yetinerek onların başlarında bulunmamış, bir an önce kendi karargâhlarının kurulacağı yerlere gitmişler, kıtalarını kendi hallerine

KARTALDAĞ HÜCUMUNDA ERKÂNIHARBLER — Erkanıharbler bir gurup halinde Kartaldağı hücumunu hâkim bir yerden takibediyorlar. Fotoğrafın en solunda ayakta tek başına durmakta olan Garp Cephesi Kumandanı İsmet Paşadır. Dürbünle bakmakta olan kadın da Halide Edip Hanım'dır.

TAŞ TAŞ ÜSTÜNDE KALMIYACAKTI

Orduya ve devlete ait dosyaların Kayseri'ye taşınması tamam olmuştu. Son olarak Millî Müdafaa Vekâletinin bazı daireleri de Kayseri'ye doğru yola çıkmıştı. Ankara boşalmış gibiydi. Eğer, Ankara'nın gerisine çekilmek lâzım gelirse, vazifeliler Ankara'yı yakıp yıkacak, gelecek düşmana barınamıyacağı bir halde terkedecek, taş taş üstünde bırakmıyacaktı; Millî Müdafaa Vekâletinin Sevkiyat ve Nakliyat Dairesi memurları bu vazifeyi ifa için en geriye bırakılmışlardı.

ORDU AYAKTADIR, YENİLMEMİŞTİR

Mustafa Kemal cephe gerisindeki bu tedbirlerini alırken, Meclisin heyecanını teskin etmek vazifesi ile de karşı karşıya kalıyordu. Eskişehir bırakıldığından beri Meclisin huzursuzluğu artmıştı. Bir çok mebuslar, bir daha belimizi kaldıramıyacağımız bir askerî hezimete uğradığımız yesine düşüyorlardı. Onların bu telâşlarına karşı Mustafa Kemal'in erkek sesi yine yükseliyordu :

«— Ordu ayaktadır, yenilmemiştir, düşmanı bir ay kadar oyalıyabilelim, sonra behemehal mahvederiz. Dün Sakarya'nın ortasında, bugün Sakarya'nın gerisinde savaşa aynı azim ve imanla devam edeceğiz, fakat nerede olursa olsun, günü gelecek, düşmanı vatanın harim-i ismetinde boğacağız !...»

Mustafa Kemal'in bu azim ve iman dolu sözleri Meclis içinde tam aksini bulmadığı günler oluyordu. Harb sanatından anlamıyanlar, ordunun çekilişini bir hezimet olarak kabul ederek son derin, bir serdarın asli vazifelerindendi.

Eskişehir - Kütahya muharebelerinin cereyan ettiği cephe, ileri geri ve zikzakları ile birlikte 150 kilometreden uzundu. Ordu muhabere vasıta ve tesislerinden mahrumdu. Böyle bir durumda harbi bir elden idarenin ne kadar güçlük doğuracağı belli idi. Bir kere düşman taarruzu başlayınca cephenin bu uzunluğu dolayısiyle yapılacak kıta kaydırmaları da bir işe yaramıyacaktı. Garb Cephe yığınağının cenupta yapılması ve ordunun muharebe idare yerinin de sola alınması lâzımdı, bu da yapılamamıştı. Kuzeyde iki Yunan tümeni karşısında beş tümenimiz bulunuyor, cephenin diğer kısmında ise Yunanlılar dokuz tümenle ordumuza yükleniyordu. Bu suretle «on bir» tümeni Yunanlılar seyyar bir halde kullanabiliyorlardı, onun için bu durumdan faydalanabilir ve ordumuzu kıskacın içine düşürebilirlerdi.

Erkânı Harbiyei Umumiyenin Talim ve Terbiye Şubesi Müdürü olan kurmay subayı, Nasuh Çal ile Afyon arasında boş bıraktığımız harekât alanından ilerlemekte olan altı Yunan tümeninin Seyitgazi istikametinde bütün ordumuzun yanını kuşatacağını, demiryolunu kesebileceğini, Eskişehir'in bile bizim için artık savunma değeri kalmadığını, düşmanın kuşatmasını durdurmak için Eskişehir'den, İnönü mevzilerindeki birinci ve Kütahya'daki üçüncü gruptan gereken tümenlerin Seyitgazi - Nasuh Çal havalisine hemen yetiştirilmesini Fevzi Paşaya arz ve teklif etmiş ve aralarında şu konuşma geçmiştir :

Fevzi Paşa — Biz tümenlerimizi dediğiniz yerlere toplayınca Yunanlılar kurmağa çalıştığımızı, daha sonra da lüzumsuz bir karşı taarruz yaptığımızı, Yunanlıları durduramadığımızı anlatır.

ORDU SOLDAN SARILINCA

Yine harbin en şiddetli safhalarında ehemmiyetli vazifeler ifa etmiş olan bir kurmay subayımız, düşmanın üstün kuvvetlerinin taarruzuna uğrayan dördüncü ve on ikinci gruplarımız her fırsat ve münasebette birbirlerine yardıma çalışmışlar ve kuvvetli müdafaa ve karşı taarruzlar yapmışlarsa da bazı intizamsızlıklar olmuş, gerek cephenin ve gerekse bunların birbirine yardımlabırakmışlardır. Üçüncü Grup Kumandanı Miralay Arif, kendi grubunun çekilişini bizzat kontrol etmemesi yüzünden bu grubun kıtaları ile, bu grubun çekilme yollarından faydalanan dördüncü grubun birlikleri arasında hemen hemen Balkan Harbini andıran panikler olmuştu. Bazı yerlerde kumandansız, kıtaları dağılmış döküntüler karmakarışık çekiliyor, bazan da birbirlerini çiğniyorlardı. Dört beş tümenin dökünlülerinin yürüdüğü bu mahşerî kalabalıkta bazan bir tek alay ve tümen kumandanına raslanmıyordu.»

(Devamı gelecek sayıda)

GÖÇ — Sakarya muharebesinin devam ettiği sıralarda Ankara boşaltılmağa başlanmış, elinde üç beş lirası olanlar doğunun yolunu tutmuşlardı. Yukarıda Ankara'dan göçenler istasyonda Yahşihan dekoviline binerken görülüyorlar.

22 gün 22 gece süren tarihin büyük meydan muharebesi

ŞAKARYA

Sakarya'da vatan uğruna canlarını verenlerin ve dövüşenlerin aziz hâtıralarına sunduğumuz «Sakarya» serisinin ilk yazısını geçen sayımızda vermiştik. Bu, istilâcık ve müstemlekeciliğe karşı dünya çapında bir kükreyiş olan meydan muharebesinin ikinci yazısıdır.

YAZAN: Nâşit Hakkı Uluğ
FOTOĞRAFLAR: E. N. Tengizman

TARASSUT TEPESİNDE — Soldaki resimde, Soldan itibaren Cephe Erkânı Harb Reisi Asım Gündüz, Erkânı Harbiye-i Umumiye Reisi Fevzi Paşa, Başyaver Salih Bozok, Kolordu Kumandanı Kâzım Özalp görülmektedir. Sağdaki fotoğrafta ise Başkumandan ve maiyetini tarassut tepesinde göstermektedir. (12/9/1921)

YUNANLILARIN dördüncü büyük taarruzları Ankara'da ciddî bir hava estirmiye başlamıştı. Iki İnönü zaferine rağmen, müttefiklerin sonsuz kaynaklarından donatılan düşman ordusunun bu yeni hamlesi karşısında henüz memleketin bütün maddî ve manevî kuvvet ve imkânlarını bir araya toplıyamamış olduğumuzu bilen mebuslar arasında, ordumuzun savaş kuvvetine karşı tam bir itimat duymıyanlar vardı, bunlar samimî ve hamiyetli insanlardı, fakat idrâk veya zamirleri onları Mustafa Kemal ile bir noktaya kadar yürütmüş, ondan sonra azmışlardı. Niçin cepheye gitmiyor, niçin kumandayı kendisi eline almıyor. Politikayı politikacılara, idareyi idarecilere bırakmalı... Millet onu büyük bir asker diye başına geçirdi, Çanakkale'de yaptığı gibi Yunanı topraklarımızdan sürüp atsın... Ondan ötesine karışmam...

ENVER'İ ARIYANLAR...

Mustafa Kemal, millî mücadeleye başlarken hamiyetle bu mücadelenin İttihat ve İtilâf boğuşmalarının üstünde, ulvî bir gaye uğrunda milleti toplamıya gayret etmiş ve bunda da muvaffak olmuştu. İttihatçıların pek çoğu, millî mücadele saflarında yer almışlardı. Zamanla millî mücadele teşkilâtı içinde o günkü siyasî hayatta en geniş kalabalığı kendi eski politika arkadaşlarının teşkil ettiğini gören partizan duyguların esiri insanlar :

— Kendi beceremiyeceğini biliyor, onun için cepheye gitmekten çekiniyor, ah Enver olsaydı, görürdünüz şimdi... diye Mecliste, Ankara kahve ve sokaklarında dahi söylenmekten çekinmiyorlardı.

HALK ARASINDA

Yunan savletinin muvaffak oluşunu münhasıran sevk ve idare noksanlığına atfetmek istiyen bu politika muhterislerinin yarattıkları hava, Ankara mahallelerine kadar yayılıyordu. Düşmanın Haymana ovasına kadar geldiğini duyan halk arasında, yalnız Mustafa Kemal'e değil, Meclise de homurdananlar meydana çıkıyordu. İzmir'de uslu uslu oturan Yunanı kalktılar kışkırttılar, burnumuzun dibine kadar getirdiler, şimdi de Ankara'yı boşaltıyorlar, yarın Yunanla bizi başbaşa bırakacaklar... Eğer başlarında Müftü Rıfat Börekçi, Rasim Seratar, Kütükçüoğlu Ali Beyler ve arkadaşları gibi, kendi bayraklarının altında yaşıyamıyacakları bir hayatı istihkar etmeyi bilen Ankaranın halk asilleri olmasa, Ankara'nın içinin manevî cephesi çoktan sarsılmış olacaktı. Onlar, Kuvayı Milliyenin başından beri, ne Ethem'in soygunculuk ve şekavetine, ne de durmadan yüklenen ve fedakârlık istiyen tekâlife karşı çıt bile çıkartmıyorlar, dövüşmek için ne istenirse veriyorlar, haklı olarak da düşman çizmesi altında çiğnenmemek te istiyorlardı.

Kuvayı Milliyenin başından beri iç isyanlara, cephenin her yanına kahramanca koşan tümen kumandanı Nâzım Beyin, Nasuh Çal harbinde alnından vurularak şehit düşüşü Ankara'da ordunun genç idarecileri muhitinde hissolunur derecede bir teessür yaratmıştı.

MUSTAFA KEMAL'İN BİR BENZETİŞİ

Bu hava içinde, ne azminden, ne cesaret ve imanından zerresini kaybeden altın saçlı kırk bir yaşındaki Türk serdarı, Erkânı Harbiyei Umumiye Dairesi olarak işgal olunan eski Ziraat Mektebinin bir geniş odasında, geceleri karşısına, İcra Vekilleri Heyeti Reisi ve Millî Müdafaa Vekili olan Fevzi Paşayı alarak, harekâtın idaresiyle, karşılaşılan güçlüklerin halli ile uğraşıyor, Fevzi Paşa odasına çekildikten sonra, yakınlarını yanına çağırıyor, onlarla sabahlara kadar oturuyor, cepheden gelen raporlara göre durumu mütalâa ediyor, neşesinden bir şey eksilmiyen sohbetlerini kesmiyor... O cephe ile meşguldür. Yunan ordusunun gerçek kuvvet ve kabiliyetini ölçüyor, kendi vatanının imkânlarını bilerek tedbirlerini alıyordu.

Bir gece dostlarına şöyle hitabetti :

«— Siz poker bilir misiniz? Harb tıpkı poker oyununa benzer. Insan elinde en kuvvetli kâğıdım var zannederken, karşı tarafın elinde dört ası ve floş ruvayyal'i olabileceğini düşünmez. Bazen blöf yapayım derken, bir mukabil rölans önünde ne yapacağını şaşırır. Işte ben düşmanlarımızı böyle bir vaziyette görüyorum.»

Mustafa Kemal karşısındaki hamlenin ciddiyetini hiç bir suretle küçümsemiyordu, ordusunun pek büyük kısmını Sakarya gerisine çekmek ile, kumandan olarak ilk başarısını elde ettiğine şüphe etmiyordu.

SAKARYADA TUTUNAMAZSAK...

Azim ve kararı engin idi, kaderini yalnız Sakarya boyunda savunmaya bağlamıyordu.

Erkânı Harbiyei Umumiyenin Talim ve Terbiye Şubesi Müdürü Kurmay I. Hakkı Tümerdem ile, Batı Cephesi Istihkâm Müfettişine yaptırdığı Sakarya gerisinde asıl savunma hattının gerilerinde üç hatta asıl savunma mevzii keşfettirmişti.

Bu mevzilerden birincisi Ayaş'ın güneyindeki Abdüsselâm dağından başlayıp Mali Köyünün doğusundan geçiyor, Haymana'yı batısında bırakarak Kurak Çöl'den Tuzlu Gölün kuzey kenarlarına bağlanıyordu.

Bunun gerisinde, Sinan köyünün doğusundan göney doğuya inip Elmadağı ile Tekedağı arasından geçerek Paşadağının doğusundan Kızılırmağa uzanıyordu.

Üçüncü asıl savunma hattı da Ankara'yı ve Balâ'yı terkederek, kuzeyde Kalecik civarından Kızılırmağa bağlanıyor ve güneyde Bolkar dağlarına dayanıyordu.

Farzı mahal, Sakarya'da dayanamazsak, kademe kademe bu savunma hatlarına çekilebilir, düşmanı buralarda mahvedebilirdik.

ANKARA BOŞALTILIYOR

Ankara boşaltılmıya başlanmıştı, bir yandan hükümet dairelerinin, müesseselerin, Ankara'ya yerleşmiş memur ailelerinin, yerli halktan istiyenlerin Anadolu'nun daha doğusuna naklolunması kararlaşmıştı. Devlet daireleri umumiyetle Kayseri'ye göç ediyordu. Kayseri'de Büyük Millet Meclisi için toplantı salonu bile hazırlanmış ve riyaset kürsüsü inşa edilmişti. Elinde üç

maz düşüncesiyle rahat rahat kavga edenlere değil, bazan tuhaf tuhaf sahnelere tatlı konuşanlara da raslarsınız. Netekim bir gün New - York'un yeraltı istasyonlarından birinde genç bir çift... Yüksek sesle konuşuyorlar... Erkek :

— Dudakların pek güzelleşmiş... Ne yapmalı onları ?... diye soruyor.

Genç kadın gülüyor, cevap veriyor:

— Bilmem... Sen daha iyi bilirsin...

Eskiden «sabaha da dayanamam Osman ağa !...» diye bir şarkı vardı. Sanki onun düettosunu oynuyorlar.

Evet her adımda bir âşina sima ve Türkçe... Türkiye'nin yeni vilâyeti : New - York !...

Kırmızı çoraplar...

Beşinci Avenü'ye saptık. Yeryüzündeki şık kadınların rüyalarına giren cadde budur. Şıklık ve lüks bakımından Broadway'e de, dillere destan Hollywood bulvarını da gölgede bırakan geniş yol...

Önümde iki kadın yürüyor. Bunlardan birinin çorabı kıpkırmızı, ötekinin ise yemyeşil. 1875'deki alacalı bulacalı renk renk kadın çorapları 1958 Amerikasında en baş döndürücü moda halindedir. Şimdi meşhur Dupont, Amerikan kadınlarına alacalı bulacalı ipek çorap yetiştirmekle meşgul...

Bugünkü Amerikada düne dönüş, 1875 hasreti yalnız kadın çoraplarında değildir. Her şeyde, her hususta «eski güzel günler» daima tekrarlanan bir tâbir haline girmiş. Bir mecmuada çıkan meşhur bir tabloyu hatırlıyorum. Aynı cümleyi isim olarak taşıyordu. Resim eski bir bira salonunu canlandırmıştı. Eski Amerikan bira salonlarında metrelerce uzun yemek masaları dururmuş. Tabak tabak üstüne, meze gibi yiyecekler. Haşlanmış istakozlar, içleri kırmızı biberle doldurulmuş yeşil zeytinler, türlü türlü salatalar, salamura balıklar, her nevi turşu, galeta ununda fırınlanmış tavuk butları, Tamelâ denilen Meksika usulü sigara börekleri, Kaliforniya şeftalileri, muzlar, sulu sulu armutlar, hattâ tabak tabak havyarlar... Bütün bunlar bedava ve emre âmade durурmuş. Yalnız biralar için para ödenirmiş. Bir bardak bira alınız, tıka basa karnınızı mezelerle doldurunuz. Bu eski günleri, bu eski bira salonlarını bilenler bugünkülerin ağızlarını sulandıran tafsilâtla uzun uzun anlatırlar. Amerikalının dünden en zevkle hatırladığı tablo budur.

Şimdi Amerika, yavaş yavaş bu kadarına değilse bile, bunun pek küçük mikyasına dönmeğe çalışıyor. Union meydanından 16 ncı sokağa doğru ilerlerken arkadaşım :

— Fena halde susadım. Şurada birer bira içelim... dedi.

Girdik. Biralarımızı kendimiz aldık. Boş masalara yürüdük. Bir kenarda uzunca bir sofra. Boş tabaklar, bıcaklar, çatallar... Ve beş tane kocaman billûr kâse... Birinde, dilim dilim doğranarak, buzların içine konulmuş salatalık. Öbüründe gene dilim dilim hıyar turşusu, bir kâsede domates, bir kâsede ise yeşil taze soğanlar !... Bir boş tabak çekip bunlardan - tabii parasız - istediği kadar alan Amerikalı : «Güzel, eski günler !...» sözleri ile buzlu birasına meze yapıyor.

Eski güzel günlerin hasreti Amerikalının içine o kadar işlemiştir ki bugün meselâ çorba konservelerinin reklâmı yapılırken : «Büyük annenin güzel eski günlerinde yaptığı gibi...» cümlesi kocaman harflerle yazılır. Ekmek firmaları ekmeğini reklâm etmek istediği zaman kullanacakları en meşhur cümle : «Büyük annenin güzel eski günlerinde olduğu gibi...» sözleridir.

Amerikalılardaki bu eski hasreti, yarını yaşamadan ileri gelse gerek...

REKLÂM DÜNYASI — Yeryüzünün en meşhur meydanı, Times Square'de yüz binlerce insan karşısında senelerden beri durmadan sigara içen adam. Yanında iki apartman katı boyunda gazoz şişesi... Bunlar dünyanın en büyük reklâm panolarıdır.

BABİL 1958 — Yeryüzünde yetmiş iki dilin konuşulduğu şehir diye tarif edilen New - York sokaklarında şimdi sık sık Türkçe konuşarak yanınızdan geçen kimselere de rasgelebilirsiniz...

FİLİMLERDEKİ OTEL — Hikâyelerde okuduğumuz ve Amerikan filimlerinde sık sık gördüğümüz otel ve meydan : Hotel Astor ve Times Square Meydanı'nın bir parçası...

GECE NEW - YORK — Dünyanın en fazla elektrik cereyanı sarfeden beldesi New - York bir gündüz şehri olduğu kadar bir gece şehridir de. İşte geceleyin New - York...

AMERİKA'DA PARİS — Paris usulü kaldırım kahve ve kaldırım birahaneleri şimdi New - York'ta da moda olmağa başlamıştır. İşte meşhur 42. Sokak başında bir kaldırım birahanesi görülüyor.

Hayat

Türk tablolarından renkli
reprodüksiyon serisi : 5

HARMAN

NAMIK İSMAİL

(1890 - 1935)

Resim ve Heykel Müzesi'ndedir. Orijinal ebadı (1.65×2.00).

Annenin sütüne en yakın mama

YAVRUNUZUN İDEAL GIDASI

Tam Yağsız . Yarım Yağlı . Tam Yağlı

LAITGOZ İDEAL

ANKARA MAKARNASI

Ankara Makarna Un ve İrmik Fabrikaları ★ Nuh Eskiyapan ve Ort. Kol. Şti.
İst. Tel : 22 10 72 Ankara Tel : 12395

OSMANLI SARAYLARINDA

Harem Hayatının İçyüzü

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY

Mediha Sultan sokakta gördüğü ismini bile bilmediği yakışıklı delikanlıya deli gibi âşık olmuştu. Kim olduğunu öğrenmek için genç erkeğin peşine adamlar takmıştı. Fakat bir gün sevdiği erkeğin hüviyetini öğrenince pek şaşırdı.

SENİHA Sultan'ın da sonu iyi gelmedi. Kardeşi Sultan Murat'ın tahttan indirilmesinden sonra çok korkulu ve kâbuslu günler yaşadı. Kocası Mahmut Celâlettin Paşa, Hamit idaresini beğenmiyor hicivler yazıyor, iktidarı şiddetle tenkid ediyordu. Sultan Abdülhamit, Mahmut Celâlettin Paşa'nın muhalif olduğunu biliyor, hakkında takibat yaptırıyor, hafiyelerini peşinden ayırtmıyor, daima baskı yaptırıyordu.

Mahmut Celâlettin Paşa, Hamit'in şiddetli baskısına dayanamıyarak çocuklarını alıp Avrupa'ya kaçtı. Seniha Sultan uzun yıllar, kocası Mahmut Celâlettin Paşanın ve oğullarının hasretini çekti.

Fakat, Abdülmecit'in kızlarından aşk uğruna çile çeken, acılara katlanan yalnız Behice Sultan ve Seniha Sultan değildir. Vesikalara göre Abdülmecit'in kızlarından aşkı dillere destan olan daha ziyade Mediha Sultandır. Hakikaten Mediha Sultan'ın gönül macerası, fırtınalarla dolu bir roman gibidir.

Mediha Sultan, Sultan Abdülâziz'in dördüncü ikbali Gülistü Hanımefendiden doğmuştu. Daha çocukluğunda annesini ve babasını kaybetti. Harem ve saray ananesi gereğince, babasının kadınlarından; çocuğu olmıyan Verdicenan Kadınefendiye evlâtlık olarak verildi.

Verdicenan Kadın, Mediha Sultanı öz evlâdı gibi bağrına bastı. İyi yetişmesi, okuması, güzel giyinmesi hususunda ona bütün varlığını harcadı. Verdicenan Kadın, Mediha Sultanı, yıllar geçtikçe daha çok seviyor, kendi kızı gibi addediyordu.

Gerçi Mediha Sultan onun öz kızı değildi, fakat kendisinden bir parça imiş gibi onu seviyor ve okşuyordu. Çünkü Mediha Sultan büyüdükçe, daha çok babasına benziyordu. Abdülmecit gibi, narin yapılı idi. Onun gibi hassas ve içli idi. Beyaz teninin üzerine giydiği uzun etekli kumaşlar, narin çehresine, siyah gözlerine ayrı bir güzellik verirdi.

İnsan onunla konuştuğu zaman bir rahatlık hisseder; gülen gözlerinden, arka arkaya attığı kahkahalardan huzur ve rahatlık duyardı. Seniha Sultan gibi o da çok neşeli, boi kahkahalı idi.

Fakat onun gibi aşırı derecede lâubaliliklere düşmekten sakınırdı. Dış yapısı gibi iç âlemi de duygulu idi. Konuştuklarına iltifatlarda bulunur, kibarca muamele ederdi. Bu bakımdan sarayda ve Harem'de herkes Mediha Sultanı sever, onunla konuşmaktan, yaşamaktan, beraber bulunmaktan zevk duyardı. Hele Seniha Sultanla Mediha Sultan bir araya geldiler mi, bulundukları yerleri kahkahalarla yıkarlar, meclise zevk, neşe ve canlılık verirlerdi.

FATMA SULTAN — Baltalimanındaki sarayı, babası Abdülmecit Fatma Sultan için yaptırmıştı. Fatma Sultan'ın bu resmi, Mustafa Reşit Paşanın oğlu Ali Galip Bey (Paşa) ile evlenmesi dolayısiyle Paris'te bir mecmuada çıkmıştı.

YAKIŞIKLI DELİKANLI

Mediha Sultan, ablaları Behice ve Seniha Sultanların âşık olduğunu duymuş, zaman zaman da dedikodularını yapmış, hattâ onlarla alay bile etmişti. Fakat bir gün kendisi de âşık oldu. Bu iş başına şöyle gelmişti: Bir dolaşmadan Dolmabahçe Sarayına gelirlerken çok yakışıklı, levent yapılı, güzel giyimli bir delikanlı ile karşı karşıya geldi. Görür görmez, bu delikanlıyı sevdi. Yanında bulunan cariyelerine bunun kim olduğunu sordu. Onlar da bilmediklerini ileri sürdüler. Nihayet kalfası vasıtasiyle Harem ağalarından bu yakışıklı gencin kim olduğunu öğrenmelerini istedi. Sultan Hanım tamamen aşkın ağına düşmüş, kalbinin tatlı tatlı çarptığını hissetmeğe başlamıştı. Bir taraftan da fena halde korkuyordu. Ya bu bir paşazâde veya devlet adamlarından birisinin oğlu değilse, o zaman hali ne olurdu? Çünkü o eski bir padişahın kızı, yeni padişahın da kız kardeşi idi. Evleneceği erkeğin hanedanın şerefine yakışır bir ailenin çocuğu olması icabederdi.

Harem ağası, tahkikatını yapıncaya kadar, hayli üzüntülü ve sıkıntılı saatler yaşadı. Nihayet kalfası, bulunduğu daireye geldi, gördükleri yakışıklı gencin: Sami Paşazâde Necip Bey olduğunu söyledi. O zaman Mediha Sultanın gözlerinin içi alevlendi, kendini âdeta bu gencin kolları arasında görür gibi oldu.

Fakat ablaları ile alay ettiği için ilk zamanlarda aşkını bir sır halinde sakladı. Hattâ çok sevdiği analığından bile kalbinin büyük sırrını gizledi. Fakat gün geçtikçe aşkı dayanılmaz bir hal alıyordu. Artık o güzel siyah gözlerinin içi gülmüyor, sarayları ve konakları inleten kahkahaları duyulmuyordu. Yalnız kalmaktan hoşlanıyor, saatlerce hayal âleminde yüzüyordu. Yemekten, içmekten kesilmiş, içine kapanmıştı.

II. Abdülhamit (1876 - 1909), Abdülmecit'in oğludur. Ağabeysi V. Murat delirince tahta geçmiş, Hareket Ordusu tarafından saltanattan uzaklaştırılmıştır. Padişahlığının ilk yıllarında kız kardeşlerinin düğünlerini yaptırmıştı.

Bir müddet sonra annesi işin farkına vardı. Mediha Sultanı sıkıştırmağa başladı. Mediha Sultan derdini analığına açtı. Zavallı Verdicenan, kızının kederlerini gidermek için Sultan Hamit'in analığına koştu, meseleyi anlattı.

Mediha Sultan analığına içini açtığına çok memnundu. Çünkü analığı padişaha gidecek, meseleyi anlatacak, zatı şahane de Mediha Sultanın Necip Bey ile evlenmesini ferman edecekti. Artık sevincine diyecek yoktu. Sarayda koşuyor, kahkahalar atıyor, Verdicenan Kadının vereceği müjdeyi bekliyordu.

Verdicenan Kadın, padişahın analığına gitmiş, durumu anlatmıştı. O da Sultan Abdülhamit'ten, Mediha Sultanın evlendirilmesini rica etmişti. Abdülhamit, hikâyeyi sükûnetle dinlemiş, Necip Beyin adını işitince sinirlenmiş, bu izdivacı katî surette reddetmişti.

Çünkü Sultan Abdülhamit, Sami Paşazâde ailesinden nefret ediyordu. Onları, saltanatına karşı ayaklananlarla işbirliği yapmak suçiyle itham ediyordu. Böyle bir aile ile akraba olmak, kız kardeşini nefret ettiği bir aileye vermek Abdülhamit'in işine gelmiyordu. Bu sebepten analığının ricasını kabul etmedi, reddetti.

Verdicenan Kadın üzgün üzgün kızının dairesine döndü. Kardeşinin bu evlenmiye taraftar olmadığını bildirdi. O zaman Mediha Sultan bir külçe gibi analığının önüne yığılıp kalıverdi.

PARİSE SÜRÜLEN ÂŞIK...

Sultan Abdülhamit, kız kardeşinin bu aşkını unutturmak için başka çarelere de başvurdu. Sami Paşazâde Necip Beyi İstanbul'dan uzaklaştırmağa karar verdi. Sandı ki, Necip Bey İstanbul'dan giderse, Mediha Sultan onu görmez, unutur, Padişah ta bundan istifade ederek kardeşini kendi seçtiği ve beğendiği adamlardan birisiyle evlendirirdi. Bu sebepten Necip Beyi Paris Sefareti Üçüncü Kâtipliğine gönderdi.

Mediha Sultan, bu olaydan sonra bir daha analığına ve başka kimselere bu meseleden ve Necip Beyden bahsetmedi. Tam beş sene aşkını yenmek için çalıştı. Başkalarını sevmek istedi, olmadı. Kendini eğlencelere vermek istedi, başaramadı, «Gezintilerle günümü gün edeyim» dedi, beceremedi. Çünkü her yerde karşısına Necip Beyin hayali çıkıyordu. Bu mücadeleden Mediha Sultan nihayet mağlûp çıktı. Bir türlü Necip Beyi kalbinden koparıp atamadı.

Bu böyle devam edemezdi. İyice zayıflamıştı. Yaşı yirmi beşe basmıştı. Analığı onun verem olacağından korkuyor, gizli gizli ağlıyordu. Çünkü Behice Sultanın veremden ölüşü, hanedanı sarsmıştı. Dünyada biricik evlâtlığı elinden giderse o zaman hali ne olurdu? Kocasının tek yadigârı ve hâtırası bu idi. Onu gördükçe, onunla konuştukça, sanki kocası Abdülmecit ile yaşıyormuş gibi oluyordu.

Zaman zaman Mediha Sultanı karşısına alıyor, ona nasihatlerde bulunuyordu. Mediha Sultan o zaman analığına karşılık vermiyor, göz yaşları döke döke yanından çıkıp gidiyordu.

Aylar ayları, yıllar yılları kovaladı. Fakat Mediha Sultan bir türlü aşkından kurtulamadı. İyice yemekten, içmekten, uykudan kesildi. Hattâ bazı zamanlarda intiharı bile göze aldı. Bir daha analığına meseleyi açmıya karar verdi. Fakat bir türlü karşısına geçip de içini ona olduğu gibi dökemiyordu. Çünkü saray ananelerine aykırı olduğu gibi, bunu kendisi için de ayıp sayıyordu. Bir akşam üzeri Çırağan Sarayının pencerelerini batan güneşin kızıl şuaları sararken hemen gümüş divitin yanına gitti. Güzel kalemlerden birisini eline aldı. Tatlı üslûbu, akıcı ifadesiyle, içleri yakan şu mektubu yazdı:

«Tamam beş yıldır bir derde uğradım ki, çaresi bulunamamaktadır. Artık ne diyeyim efendim?... Mukadderatı ilâhiyeden başka bir şey değildir.»

Sultan uzun uzun yanan kalbinden bahsederek mektubunu şöyle bitiriyordu:

Hasılı anacığım benim derdime çare ancak siz bulacaksınız. Benim nahif, zayif vücudum ancak beş sene tahammül edebildi. Ve kasir aklım ise şu kadar gün beni idare etti. Nineciğim, efendiciğim benim perişanlığımdan ve parişanlığımın sonu olan helâkimden ortada azim günâhtan başka bir faide hâsıl olmıyacak.

Kerime ve Cariyeleri
Mediha

DÜĞÜN BURADA YAPILDI — Beş senelik ümitsiz bir aşktan sonra Mediha Sultanla Sami Paşazâde Necip Beyin evlenmelerine izin verilmişti. Abdülhamit bu müsaadeyi verirken yeni evliler için Baltalimanı sarayını tahsis etti. Düğün burada yapıldı. Fakat beş sene bekliyen yeni evlilerin saadeti pek uzun sürmedi.

Verdicenan Kadın mektubu alınca fenalık geçirdi. Evlâtlığının kararı katî idi. Analığı onurlu bir kadın idi, kocası öleliden beri, ne Sultan Aziz'e, ne Abdülhamit'e gitmiş, kendisine inam ve ihsanlarda bulunulması hususunda ricada bulunmuştu. Yalnız bayramlarda saraya gider, padişahla bayramlaşırdı.

Bu sefer gidip padişaha ve analığına yalvarmayı düşündü. Abdülhamit'in anası Tirimüjgân Kadın genç yaşta ölmüş, Abdülhamit öksüz kalmıştı. Abdülhamit, annesinin ölümüne çok üzülmüş pek ağlamıştı. Babası onun üzüntüsüne dayanamamış, kendisini bağrına basarak:

— Ağlama oğlum! Allahın emrine karşı gelinmez, senin hem anan hem de baban benim, diyerek onu teselli etmişti.

Aradan bir müddet geçtikten sonra, Abdülmecit oğlunu harmanisinin altına koyarak IV. Kadınefendinin dairesine gitmiş ve ona:

— Bak kadınım! Sana ne güzel evlât getirdim.

Diyerek harmanisinin altında sakladığı Abdülhamit'i Perestu Kadınefendiye teslim etmişti. Oğlu Abdülhamit'e de:

— Bugünden sonra artık senin annen budur oğlum, haydi öp elini bakayım... demişti.

Abdülhamit bir anneye, çocuksuz Perestu Kadın da böylece bir evlâda kavuştuğundan çok memnun olmuşlardı. Ölünceye kadar Abdülhamit'i öz evlâdı, Hamit de onu öz anası gibi sevmiş ve saymıştır. Abdülhamit, Padişah olduğu zaman analığı Perestu Kadını «Mehd-i ulya-i Saltanat» ilân etmiştir.

Mektubu okuyan Verdicenan Kadının aklına derhal Perestu Kadınefendi geldi. Abdülmecit'in Harem'inde iyi kötü günler geçirmişler, birbirlerini hiç kırmamışlardı. Karşılaştıkları zaman birbirlerine, «Yoldaş» diye hitabederler, aralarında tatlı tatlı konuşurlardı.

Padişahın onu ne kadar sevdiğini ve saydığını da çok iyi biliyordu. Derdine derman olursa Perestu Kadın olurdu. İşte o da bu ümitle Perestu Kadınefendiye bir mektup yazdı, kızının mektubunu da ona bağlıyarak Perestu Kadınefendiye gönderdi.

Verdicenan Kadınefendinin: «Devletlû, ismetlû, canberaberim, yoldaşım, efendim hazretleri» diye başlıyan mektubu çok acıklı idi. Verdicenan Kadın diyordu ki: «Kerimem Mediha Sultan beş seneden beri emr-i Padişahiye ve rey-i âcizaneme boyun eğip, «benim de halim şudur» dimez iken bu kerre her nasılsa tahammülün haricinde bir iştir tutup hasbihal dahi etmek tabiat ve âdeti olmadığından bilmecburiye bana kâğıt yazmış. Ben de bir diyecek söz bulamayıp çaresiz sizi rahatsız etmeyi düşündüm. Bugüne kadar kendisini teselli ve ümitli sözlerle vaktini şöyle bir hoş geçirmiş isem de bende teselli edecek söz kalmadı.»

Perestu Kadınefendi bu mektubu hemen Abdülhamit'e götürüp okutmuştu. Abdülhamit Verdicenan Kadının acıklı ifadesi karşısında yumuşadı. Mediha Sultanla Necip Beyin evlenmelerine izin verildi. Artık Mediha Sultanın etekleri zil çalıyordu. Nihayet beş senelik karanlık günler bitmiş, ufukta aşk şafağı belirmişti. Hemen Paris'e haber gönderilerek Necip Bey İstanbul'a getirtildi.

Sevdalıların düğünleri Baltalimanındaki sarayda yapıldı. Sarayı Abdülmecit kızı Fatma Sultan için yaptırmıştı.

(Devamı gelecek sayıda)

Brükselde Amerikan Modası

Brüksel'deki Amerikan Paviyonunda teşhir edilen çeşitli ve enteresan modellerin, moda muharririmiz «Suavi Sonar» tarafından tesbit edilen ikinci seri fotoğraflarını bu sahifelerde sayın okuyucularımıza takdim ediyoruz.

Genç kızlar için — Amerikan modasının alâka çeken iki genç kız kıyafeti. Soldaki yakasız, kolsuz belinde başka kumaştan enli kemeri olan sağdaki de yaka kol ve cep kenarları beyaz biye ile çevrilmiş düz bir dö piyes modelidir.

Orijinal — Bej rengi pamukludan yapılmış bir sokak kıyafeti. Aslında son derece sade olan bu model yaka, bel, kollar ve bedendeki beyaz kumaş sayesinde son derece orijinal bir hava yaratmaktadır. Basitliği dolayısiyle hattâ kendi kendimize dahi dikebileceğimiz bu model aynı zamanda şık ve zarif bir kıyafet de olacaktır.

1959 modasını uzun bacaklı mankenler teşhir edecek —

Paris modaevleri 1959 modellerini teşhir etmek için çeşitli milletlere mensup en güzel altı mankeni seçmiş bulunuyorlar. Bu seçkin mankenlerin, hemen hepsi 1 m. 72 boyundadırlar ve bilhassa «Uzun bacakları» a sahiptirler. 1959 elbiseleri bacakları kabil olduğu kadar meydana çıkaracağından bu mankenler de bu iş için biçilmiş kaftandır. Aşağıda soldan sağa : LIVIA, 26 yaşında İrlandalı, ZOE, 18 yaşında İngiliz, MAYA, 20 yaşında Finlandiyalı, SABINE, 23 yaşında Alman, IRIA, 23 yaşında Finlandiyalı, ve DOROTHEA, 23 yaşında İtalyan görülmektedirler.

Alâka — Brüksel'de Amerikan modasını lanse eden modeller arasında bilhassa yukarıdaki elbise çok büyük bir alâka çekmiştir. Beyaz üzerine siyah çiçekler emprime edilmiş olan bu kokteyl kıyafetinin bütün hususiyeti beldeki iri fiyonk ve eteğin ön kısmındaki büzgüsündedir.

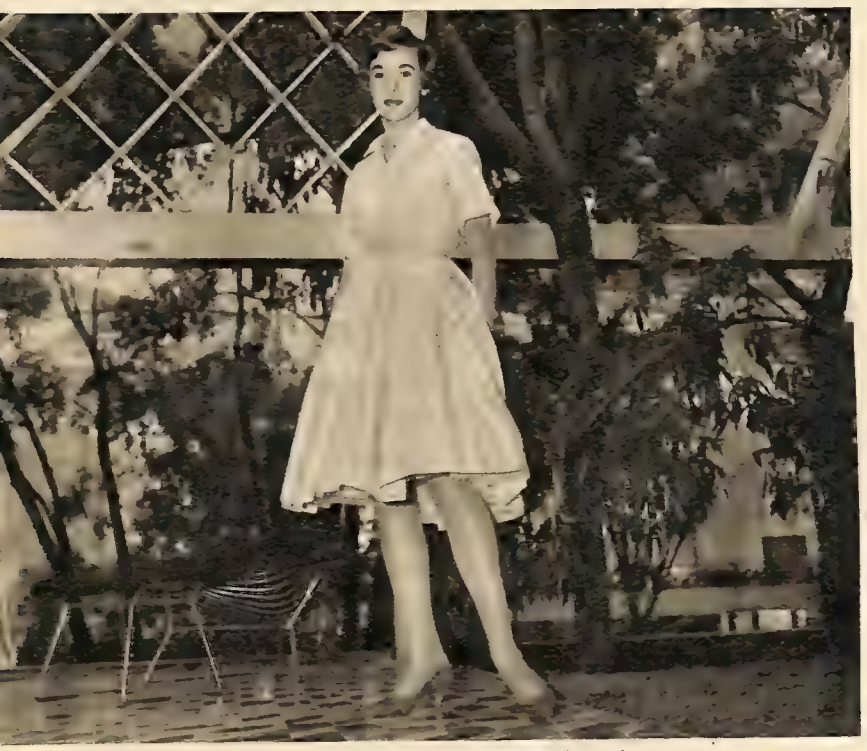

Dümdüz — Üzeri frapan renklerle emprime edilmiş bir sokak kıyafeti. Düz iplik kesilmiş olan bu sade model bedene sımsıkı oturduğu için son derece zarif durmaktadır.

Kabarık — Yaz günlerinde gayet rahatça giyilebilecek pratik bir kıyafet. Yaka spor, beden ön taraftan düğmeli, kollar ise kısa ve takmadır. Kabarık duran eteği, hafif kloş ve büzgülüdür.

PE-RE-JA

kolonyaları küçük
büyük herkesin
severek kullandığı
kolonyadır.
Siz de muhakkak

PE-RE-JA

kullanınız...

PE-RE-JA

Güneşin zararlı şuâlarının cildinize intikaline mâni olan hususî bir filtre ile hazırlanmıştır. Güneşte çabuk yanmanızı temin eder, cildinize emsalsiz bir güzellik verir.

L'OREAL - PARİS : TÜRKİYE MÜMESSİLİ RAYLAN LTD .Ş. - Tel. 22 94 14

HAMİLTON
Takviye Alamıyor

ÇEVİREN: ADNAN ERİM

Başkumandan Hamilton çaresizlik içinde şöyle demektedir: "Pek ziyade takviyeye ihtiyacımız var. Anavatan kuvvetlerimiz ve Hint birlikleri güçlükle ayakta durabilecek vaziyete geldiler."

18 eylül 1915: Bu sabah Londra'dan bir telgraf geldi. Fransız hükümeti iki üs kurmak arzusundaymış. Bunların biri Mondros'ta, biri de Midilli'de olacakmış. Her bir üs, üç tümenin ikmalini temin edebilecek kabiliyette bulunacakmış... Neden sonra akılları başlarına geldi! Böyle iş mi olur!... İş işten geçtikten, bütün fırsatları elden kaçırdıktan sonra üsler kurmıya, tümenler getirmiye kalktılar! Şimdiye kadar neredeydiler?... Aylarca evvel, daha ziyade takviye birlikleri göndermek akıllarına neden gelmedi de şimdi telâşa düşütler?...

Öğle üzeri bir gemiye binip Helles'e çıktım. Davies'le yemek yedik. Sonra Lancashire birliğini teftişe gittik. Siperler gayet iyi kazılmış ve takviye edilmişti. Eratın maneviyatı yüksekti. Fakat hep aynı çeşit yemek yemekten mideleri biraz rahatsızdı.

Teftişten dönerken beşinci ordu karargâhına uğradık. Generallerle bir müddet görüştük. De Putron ve La Borde benimle beraber geldiler.

Akşam yemeğini, Birdwood, Lord Anglesey ve Freddie ile beraber yedik.

İmroz'a döndüğümde Harbiye Dairesi'nden gelen şu telgrafı buldum:

«14 eylül tarih ve 7873 şifre numaralı telgrafınızda bahsettiğiniz taburlar Çanakkale'ye gönderilmiyecektir. 51 ve 53 üncü Hint Tugaylarının da Gelibolu'ya tahsis edilmesi mümkün değildir. Bunlar Mısır'da kalacaklardır. Mamafih Mısır'daki Genel Karargâhın 15 eylül tarih ve 1854 numaralı telgrafında belirttiği üzere, sizin 14 üncü Hint birliğinizi takviye etmeniz için iki bölük Hint kuvvetinin Mısır'dan emrinize gönderilmesi mümkün olacaktır. General Maxwell'le temas edip icabeden şekilde hareket eyleyiniz.»

Bu gülünç telgraf artık bizim Çanakkale cephesinde katî bir mağlûbiyete doğru yaklaşmakta olduğumuzu alenen ilân etmekten başka hiçbir işe yaramıyor. Lâkin ben talebimde ısrara devam edeceğim! Takviyeye mutlaka ihtiyacımız var. Birdwood ne zamandan beri bilhassa 53 üncü Tugayı dört gözle beklemektedir! Derhal kalemi, kâğıdı elime alıp Maxwell'e, bize ayrılmış olan kıtaları — çünkü 51 ve 53 üncü Tugaylar aslında bize tahsis edilmişti — en kısa zamanda Çanakkale'ye göndermesini bildireceğim. Harbiye Dairesi'ne şöyle bir telgraf çekiyorum:

«8012 şifre numaralı telgrafınıza cevaptır:

«11 eylül tarih ve 1711 numaralı yazınıza göre, bize teklif edilmiş olan 51 ve 53 üncü Hint Tugaylarının derhal Çanakkale'ye gönderilmesini Mısır'daki Genel Karargâh'a bildireceğim. Çünkü bu birliklere pek ziyade ihtiyacımız vardır. Ayrıca, buna ilâveten, iki bölük Hint birliğinin de tarafımıza gönderilmesini memnuniyetle kabul ederiz. Zira 14 üncü Hint Tugayımız da fevkalâde takviyeye muhtaçtır.»

Bu ısrarlarımın beyhude olduğunu bile bile gene ısrarda devam ediyorum. Çünkü başka çarem yok. Anavatan kuvvetlerimiz ve Hint birliklerimiz güçlükle ayakta durabilecek vaziyete geldiler.

Diğer taraftan Türkler Kafkas cephesinden kuvvet çekip karşımıza getirmiye başladılar. Akşama doğru da 14 kilometrelik cephe boyunca, şiddetli bir topçu ateşi açtılar. Anzac'ların sağ cenahından Suvla'daki birliklerin sol cenahına kadar bütün siperlerimizi ağır şekilde bombardıman ettiler. Biraz sonra buna makineli ve piyade tüfeği ateşi de karıştı. Yarım saat geçmişti ki, Türk piyadesi taarruza kalktı. Siperlerde bir müddet kanlı boğuşmalar cereyan etti. Fakat bizimkiler mevzilerini muhafaza ettiler. Kuvvetli bir müdafaa karşısında Türkler netice alamadan taarruzlarını durdurmak mecburiyetinde kaldılar.

19 eylül 1915: Türklerin, Suvla'da ciddî taarruzlara teşebbüs etmek için kâfi miktarda kuvvete sahip olmadıklarını tahmin ediyoruz. Dünkü hücumlarının esaslı bir harekât olmaması bize bu fikri kazandırdı.

Bu sabah 9 da bir Türk uçağı İmroz'a gelerek birkaç bomba savurdu. Öğleden sonra General Birdwood beni ziyaret etti. Birlikleri hakkında teferruatlı malûmat verdi. Erat arasında hastalıklar fevkalâde denecek kadar azalmış bulunuyor. İngiliz ve Avustralya taburlarında günde ortalama on kişi doktora çıkıyormuş. Hint kıtalarında ise her taburda ancak bir kişi hastalanıyormuş. Bu havadis beni fazlasiyle memnun etti.

20 eylül 1915: Bugün yapacak hiçbir şeyim yok. Suvla'dan hafif bir harekâta teşebbüs etmeyi düşünüyoruz. Fakat toplarımızın cephanesi kâfi gelecek mi, bu mesele bizi tereddüde sevkediyor. Saat 17 de Birdwood'la Anglesey, Anzac birliklerinin yanına döndüler. Dün gece ikisi de bende misafir kalmışlardı.

21 eylül 1915: Mısır'dan gelecek

olan Hint birlikleri komedisinin son perdesi bugün pek gülünç bir hal aldı. Maxwell, Mısır'dan şu telgrafı gönderdi :

«51 ve 53 üncü Hint birliklerinin size gönderilmesi hakkında Londra'dan hiçbir emir alınmış değildir. Harbiye Dairesi'nin son yazısına göre, adı geçen birlikler Mısır'da kalacak, sizin Çanakkale cephesine buradan iki Hint bölüğü tahsis edilecektir. Bu karar haricinde yeni bir değişiklik olmamıştır...»

Ben de Harbiye Dairesi'ne şu şekilde bir telgraf kaleme alarak gönderdim :

«18 eylül tarih ve 8012 numaralı telgrafınızın, evvelce takviye kıtası olarak Çanakkale'ye tahsis ettiğiniz iki Hint birliği hakkındaki teklifinizin değişmiş olmadığını ifade eylemesini temenni ederim. Bu takviyelere acele ihtiyacım olduğundan Mısır'daki Genel Karargâha adı geçen birliklerin derhal Çanakkale'ye mütevecciben yola çıkarılmasını bildireceğinizi ümit etmekteyim.»

Daha önce de söylediğim gibi, bu muhaberatın hiçbir fayda temin etmiyeceğine emin bulunuyorum. Bu Hint birliklerinin yüzünü hiçbir zaman göremiyeceğimiz muhakkaktır. Lâkin ben yine ısrarlı taleplerime devam etmek niyetindeyim...

■

Öğleden sonra General Taylor, Freddie ve Albay Napier (İngiltere'nin Bulgaristan askerî ataşesi) ile beraber Anzac sahiline hareket ettik. Türk topçu ateşi durmuştu. Karaya rahatça çıktık. Önce cephenin merkez hattını, sonra sol cenahı, daha sonra Birdwood'un sağ ve sol taraflardaki mevzilerini teftiş ettik. Yeni gelmiş olan bir Avustralya Tümenini gördük. Mükemmel bulduk. Çocukların hepsi neşe içindeydi ve maneviyatları çok yüksekti.

Bu arada Türk siperlerinden piyade tüfekleri durmadan ateş ediyor, kurşunlar vızır vızır başlarımızın üzerinden uçuşuyordu. Biz de oldukça derin siperler içinde dolaşıyorduk. Fakat bu siperler Türklerin siperlerine o kadar girmiş bir halde idi ki, yanlış birkaç adım attınız mı dosdoğru cennete gitmeniz işten bile değildi !...

Bizim siperler nerede bitiyor, Türklerinki nerede başlıyor, bir bilmece gibiydi. Bütün mevzileri dikkatle gezip tetkik ettik. Hepsini muharebe şartlarına uygun bulduk. Bu arada bazı eski dostlara da tesadüf ettim. Lord Mayor ve birçok Melbourne'lu, Sydney'li arkadaş... Hepsiyle birkaç dakika konuşmak fırsatını buldum.

Saat 17 de tekrar gemiye binerek İmroz'a doğru hareket ettik. Yolda, Bulgaristan askerî ataşesi Albay Napier, bir fikir ortaya attı. Gelibolu'daki kuvvetlerimizi Selânik'e naklederek Yunanlıları ve Sırpları takviye, Bulgarları da tehdit eylememizi teklif etti.

Albay Napier'in bu düşüncesi bana pek muvafık görünmedi. Aynı şeyi Hariciye Dairesi'ne de teklif etmiş. Bir askerî ataşe olarak İngiltere hükümetiyle kendisi doğrudan doğruya temas etmek hakkına malik bulunuyormuş.

Gelecek Hafta : Hamilton'un Çanakkale Savaşları'nda verdiği zayiat.

MODERN VASITALAR — İngilizler Gelibolu'ya çıktıkları zaman seyyar ekmek fırınları, su depoları, su tasfiye cihazları, hasta taşıyan arabalar, otomobiller, seyyar hastaneler de karaya çıkarmışlardı. Fakat bütün bunları beyhude zahmet edip topraklarımıza taşıdılar. Yukarıdaki fotoğrafta görüldüğü gibi Kızılhaç arabalarının çoğunu Gelibolu sahillerinde bırakıp kaçmaya mecbur oldular.

TÜRK UÇAKLARI — Çanakkale muharebeleri boyunca kahraman Türk pilotları ellerindeki birkaç tane çürük çarık uçakla düşman mevzileri üzerine bomba ve çivi yağdırdılar. Siperlerimizi bombalamıya gelen modern düşman uçaklarına saldırarak onları kaçırdılar. Alman ressamı Max Zeno Diemer tarafından yapılan tablo Çanakkale üzerinde uçan çift kanadlı bir uçağı gösteriyor.

Çanakkale'nin Kahramanları ve Menkıbeleri

Muhabere eri Çankırılı Akman

SEDDÜLBAHİR cephesinin sol cenahında yine şiddetli bir savaş günü başlamıştı. Fransız kuvvetleri, her zamanki gibi, pek çetin ve plânlı şekilde dövüşüyorlardı. Kerevizdere'nin batı sırtlarında bulunan 7 nci Türk Tümeni cephesine karşı dehşetli bir topçu ateşi açmışlardı. Bu ateş saatlerce devam etti. Türk siperlerinde büyük tahribat yaptıktan başka gerilere de kayarak buradaki ikmal yollarıyla telefon hatlarını da işe yaramaz bir hale getirdi.

Bombardıman, bütün bu işlerden sonra daha gerilere kaydı ve Fransız piyadesinin taarruzu başladı.

Türk Kuvvetleri Grup Komutanlığı, harekâtı idare etmek için ön hatlardan haber bekliyordu. Fakat telefon hatlarının hepsi kopmuş olduğu için hiçbir haber gelmiyordu. Yaya veya atlı haberciler kullanmak da, muharebenin bu kızgın halinde imkânsızdı. Telefon hatlarından hiç olmazsa birinin muhakkak surette tamir edilmesi lâzımdı.

Grup Komutanlığında muhabere takımı komutanı Asteğmen Salâhattin, muhabere eri Çankırılı Akman'ı yanına çağırdı.

— Oğlum, sana çok mühim bir vazife veriyorum !... dedi. Derhal tamir malzemeni alarak düşman ateşi altındaki telefon hattımızı tamir edeceksin ve Grup Komutanlığını Tümen Karargâhına bağlıyacaksın !

Çankırılı Akman, sert bir selâm çaktı.

— Vazifemi muhakkak başaracağım komutanım !...dedi

Sonra tamir malzemesini kucaklayıp ateş ve duman bulutları arasında gözden kayboldu...

Dakikalar süratle geçiyor, lâkin telefonlar işlemiyordu... Asteğmen Selâhattin sabırsızlanmıya başlamıştı. Heyecanla telefondan telefona koşuyor, Akman'dan hiçbir haber alamıyordu !... Çocuk vazifesini yapamadan yaralanmış veya şehit mi olmuştu ?...

Birkaç heyecanlı dakika daha geçti. Nihayet telefonun biri ansızın çalmıya başladı. Asteğmen Salâhattin âhizeyi kaptı.

— Akman, sen misin oğlum ?!...

Fedakâr erin titrek sesi duyuldu :

— Benim komutam... Vazifemi yaptım... Başka bir emriniz var mı?

— Derhal geri dön Akman ! Seni bekliyorum !...

Bu emre kahraman Akman'ın cevabı şu oldu :

— Bacağımdan biraz yara almışım komutanım... Ağrısı geçsin de geleyim...

Bu cevabı alan Asteğmenin gözleri yaşardı. Milleti için canını vermekten çekinmiyen bu erin bulunduğu yere derhal bir sedye ile iki sıhhiye eri gönderdi.

Akman ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı. O bu yaraları daha ilk anda almış, fakat mübarek kanını topraklara akıta akıta tamiratını yapmış ve telefon hattını çalışır bir hale getirmişti...

Türk erinin, misli görülmemiş fedakârlıkları, her zaman bu aziz vatanı kem gözlerden koruyacaktır.

Sophia New York'ta

AİLEVİ VE TİCARİ BAĞ — *İtalyan sinemasının «Kurt»ları arasında sayılan prodüktör Carlo Ponti, Sophia Loren ile evlendikten sonra Hollywood'da çalışmaya karar vermiştir. Sophia her yıl, kocası ile en az iki filim çevirecektir. Bu durum pek tabii olarak diğer prodüktörleri endişelendirmiştir. Ponti aynı zamanda, Sophia'nın menaceridir.*

Güzel İtalyan Yıldızı Sophia Loren, şu sıralarda New York'da yeni bir filim çevirmekle meşguldür. Uzun müddettir aktrisin ismi etrafında çalkalanmakta olan dedikodular şimdilik bir parça durulmuş görünmektedir.

SOPHIA Loren New - York'a yerleşti... Cazip yıldız bir aydan beri kocası prodüktör Carlo Ponti ile, şehrin en lüks muhitlerinden Park Avenue'de bir milyonerden kiraladıkları muhteşem bir apartman dairesinde oturuyor. Loren - Ponti çiftine gayet pahalıya malolan bu apartman büyük bir titizlik ve itina ile döşenmiştir. Her köşede Degas, Braque gibi sanatçıların tabloları, hakiki sanat eserleri göze çarpmaktadır. Fakat bütün bunlar, Sophia Loren ve Carlo Ponti'nin güzel sanatlara aşırı derecede hayran olduğu zannını uyandırmasın... Apartman zaten döşeli olarak kiralanmıştır, bu değerli eserler ve bu zevk, apartman sahibi milyonere aittir. Sophia, çalışma saatleri dışında kocası Carlo Ponti ile New - York'taki evinde mesut bir hayat yaşamakta, fırsat buldukça eğlenceli gece hayatına devam etmekten geri kalmamaktadır. Güzel İtalyan yıldızının ismi etrafında çalkalanan dedikodular şimdilik biraz durmuş gibidir. Sophia'nın Cary Grant ile olan aşkından artık bahsedilmez olmuştur. Bugün Sophia Loren faal bir aktris, mesut bir aile kadınıdır. Gönül maceralarına, hafif eğlencelere ayıracak vakti yoktur. Sophia Loren, halen New - York'ta çevirmekte olduğu yeni filmini tamamladıktan sonra, yaz sonunda, muhtemelen İsviçre'deki villâsına taşınacaktır. Kocası Carlo Ponti de, tabii, daima peşindedir...

Sophia Loren New - York'ta, kocasının prodüktörlüğünde yeni bir filim çevirmekle meşguldür. «O Biçim Bir Kadın» (That Kind of Woman) adlı bu kordelenin rejisörü Sydney Lumet, sağlam bir sanat anlayışına sahip, istikbalden emin, 34 yaşında bir sinemacıdır. Filimde Sophia Loren'in rol arkadaşları Tab Hunter ve George Sanders'dir. Burada aktris, erkeklerin daima yanlarında görmekten hoşlandıkları, her yerde aradıkları, tatlı, hayalperest, sıcakkanlı bir kadın tipini canlandırmaktadır. Amerika'ya gittiğinden beri, giyiminden saç tuvaletine, tebessümüne kadar büyük bir değişikliğe uğrıyan Sophia Loren Hollywood'da durmadan çalışıyor. Aktris, angajmanlarının sayısını dahi unutmuştur. Prodüktör Carlo Ponti ile evlendikten sonra, kocası hesabına senede en az iki filim çevirmeyi kabul etmesi diğer Hollywoodlu filimcileri endişelendirmektedir. Sophia'nın aldığı bu son kararlardan en fazla memnun olan kumpanya, Paramount kumpanyasıdır. Carlo Ponti, çevirdiği filimlerin tevzi hakkını Paramount kumpanyasına devredecek ve gişe şampiyonu olacağı tahmin edilen bu filimlerle Paramount muazzam hasılat sağlıyacaktır. Prodüktör Ponti «O Biçim Kadın» dan sonra Sophia Loren'i George Cukor'un idaresinde çevrilecek olan «The Heller With The Gun» adlı kovboy filminde oynatacaktır.

Sophia Loren, geçenlerde, kendisiyle röportaj yapan bir İtalyan gazetecisine şunları söylemiştir :

«Beyaz perdede çalışmayı çok seviyorum. Zira ben de biraz hayalperestim... Sonra, Hollywood'da çalışmak da, yorucu olmasına rağmen, ayrı bir zevk. Filimdeki rol arkadaşlarım Tab Hunter ve George Sanders ile birlikte çalışmaktan hoşlanıyorum. Her ikisiyle de uyuşuyorum. New - York fazla gürültülü bir şehir... Doğrusu Amerikalı rejisörler de insana nefes aldırmıyorlar. İstirahat etmek için İsviçre'den münasip bir yer yok. Ancak orada temiz hava, çiçekler ve huzurla baş başa kalabiliyorum. Cary Grant ile sevişiğime dair dedikoduların bitmesine memnun oldum. Şimdi de Cary ile yeni bir filim çevireceğimizden bahsediliyor. Böyle haberlerin derhal duyulmasına ve bu kadar çabuk yayılmasına hayret ediyorum. Haber doğrudur, fakat filim uzak bir tarihe kalmıştır... Şimdilik çevirmekte olduğum filimden başka bir düşüncem yok. Hemen her gün ikindi vaktine kadar çalışıyor, sonra soluğu evde alıp, kendime gelebilmek için yatağa giriyorum. Bazan akşama kadar yattığım oluyor. Sonra Carlo ile beraber bir lokantada yemek yiyor, nadiren dansa gidiyoruz. New - York'ta kocamla gezmeye çıktığım zamanlar büyük bir memnuniyet duyduğumu bilhassa itiraf etmem lâzım. İtalya'da iken tek başıma sokağa çıkmak istemezdim. Romalı delikanlıların ne kadar ateşli ve coşkun olduklarını şimdi daha iyi anlıyorum. Otomobilde dahi olsam etrafımı sararlardı. Bulunduğum yerde çivilenip kalırdım. Roma'da kaç defa polis gayretiyle hayranlarımın elinden kurtulduğumu unutmadım. Halbuki New - York'taki gençler daha sakin ve anlayışlı. Gittiğim bir yerde beni tanıdıkları zaman sadece biribirlerine gösteriyorlar, bazan da yanıma gelip imza istiyorlar. Ben de onları memnun etmeye çalışıyorum...»

Sophia Loren'in bu kadar sevildiği halde, Amerikan gençlerinin sakinliğinden bahsetmesi dikkati çeken bir hususdur. Zira, Amerikalı gençlerin hayran oldukları sinema veya ses sanatkârlarından küçücük bir hâtıra koparabilmek için, onların üzerine saldırdıkları, üstlerini başlarını parçaladıkları malûmdur. Meselâ şöhretinin zirvesinde iken Bing Crosby ve Frank Sinatra, hayranlarının elinden kaç defa güçlükle kurtarılmışlar, Johnny Ray tahacüm karşısında bayılmalıklar geçirmiş, Marilyn Monroe tren kompartımanlarında delikanlılar tarafından kıstırılıp, yarı çıplak bir hale getirilmiştir. Halbuki Sophia Loren'in durumu bambaşkadır. Aktris böyle çılgınca hücumlara mâruz kalmamakta, sadece havranlarının, imza istekleriyle karşılaşmaktadır. Bunun sebebi gayet basittir. Amerika'da erkek sanatkârların kadın hayranları, kadın sanatkârların da erkek hayranları bu gibi çılgınlıkları yaparlar. Bugün için Sophia Loren'in Amerika'daki asıl hayranlarını genç kızlar teşkil etmektedir. Sophia Loren Amerikalı genç kızların ideal tipi olmuştur.

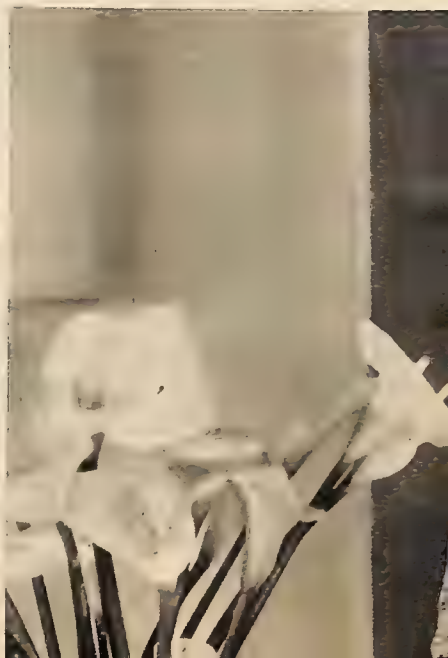

Peki, peki sevgilim olur, bu akşam yemeği Stork Cluk'te yiyelim...

Bugünkü çalışmamız gayet iyi geçti. Tab Hunter çok iyi bir arkadaş!...

Carlo, bu filmi tamamladıktan sonra İsviçre'ye gideceğiz değil mi?...

SİNEMA HABERLERİ

SİNEMA HABERLERİ

• ELVIS Presley hâlâ Amerika'da günün mevzuu... Presley'in askerlik yaptığı şu günlerde biraz unutulacağı tahmin edilirken Amerikan sinema mecmuaları biribirleriyle yarışırcasına, genç şarkıcının er kıyafetiyle resimlerini basıyor, kışla hâtıralarını naklediyorlar. Şimdi de Presley'in Almanya'nın Böblingen şehrinde bir Amerikan tank alayına tâyin edileceği bildiriliyor. Oradaki askerî birlikte vazife gören Amerikalılar, bu yeni misafirden pek memnun olmamışa benziyorlar. Meselâ bir çavuş: «O geldikten iki hafta sonra, nasıl olsa buradan çekip gidiyorum. Ne hali varsa görsün!... Zaten o gelmeden önce birliğimiz kâfi derecede delilerle doluydu!» diyor... Bir başkasının da Presley hakkındaki düşünceleri şu: «Eisenhower bile gelecek olsa benim için hava hoş!... Almanya'da yalnız genç kızlar Elvis'in sesini beğeniyorlar. Elvis Alman kızlarını hayran edecek. Fakat hepsini bizim elimizden kolay kolay alamaz!...»

• LESLIE Caron - Peter Hall çifti önümüzdeki eylül ayı içinde ikinci bir bebek bekliyorlar. Sevimli Leslie birkaç güne kadar son filmi olan «Doktorun Müşkülü» nü tamamlamış olacak. George B. Shaw'ın bir piyesinden adapte edilen bu eser, rejisör Antony Asquith idaresinde çevriliyor.

• INGRID Bergman ve Curd Jurgens'in geçenlerde Londra'da çevirdikleri «Altıncı Saadet Hanı» (The Inn of Sixth Happiness) adlı filim için Elstree stüdyolarında muazzam bir Çin mahallesi kurulmuştu. 2000 Çinli figüranın da rol aldığı bu mahalle şimdiye kadar sinema dünyasında yapılmış olan en büyük setlerden biridir, 250.000 dolâra mal olmuştur.

• «AŞK Güzel Şeydir» (Love Is A Many Splendored Thing) romanının yazarı Han Suyin, neşredilmemiş yeni bir romanının filme çekme hakkını Paramount kumpanyasına yarım milyon dolâra sattı.

• STEWART Granger de kendi sermayesi ile Tracy Productions adlı bir filim şirketi kurdu. İlk proje: «Don Kişot»un ünlü yaratıcısı Cervantes'in hayat hikâyesini filme almak... İspanya'da çevrilecek olan bu kordelede başrolü Stewart Granger temsil edecek.

• JANET Leigh - Tony Curtis çifti önümüzdeki kasım ayında ikinci bir çocuk sahibi olacaklar... Şimdiden müstakbel bebeğin ismi hazır! Kız olursa Corey, erkek olursa Cory. Bu isimler Tony'nin iki yıl önce çevirdiği «Mister Cory» adlı filimden hâtıra kalmış. Tony, şahsan, en fazla bu filimdeki rolünü beğeniyormuş... İki yaşındaki ilk çocukları Kelly kız olduğuna göre, müstakbel misafirin de erkek olması bekleniyor. Janet ve Tony, Beverly Hills'de Mary Pickford'dan satın aldıkları muazzam villâyı bol bol çocukla doldurmaya karar verdiklerini söylüyorlar. Ev şimdiki haliyle delişmen çifte biraz boş görünüyormuş!... Bu arada Janet'in de ikinci çocuğunu dünyaya getirdikten sonra beyaz perdeden çekileceği rivayet ediliyor.

• İNGİLTERE'NİN son cazibe kıraliçeleri Jackie Lane ve Carole Lesley... Esmer Jackie, ufak tefek yapısı ve canlılığı ile Paris'in Brigitte Bardot'sunu andırıyor. Sarışın Carole Lesley ise gece kulüplerinde ve televizyonda şarkı söylerken keşfedilmiş. Associated British kumpanyası Carole'u yakında «Cindrella Nightingale» filminde oynatmayı düşünüyor. Bu kordelenin, gelecek yılın büyük filimlerinden biri olacağı iddia edilmektedir.

• EDDIE Fisher ve Debbie Reynolds yakında Paris'te çevrilecek olan «Paris'e Bir Zaman» (A Time For Paris) adlı kordelede beraber oynıyacaklar. Şarkıcı aktör ilk defa bu filimde dramatik bir rol temsil ederken görülecek. Genç karı - koca daha önce «Bir Neşe Demeti» (A Bundle of Joy) adlı komedide beraber rol almışlardı.

• BİR Amerikalı prodüktör, Gina Lollobrigida'yı Hollywood'da çevireceği bir kovboy filminin başrolüne angaje etmek istiyor. Hollywood'a boykot çekmiş olduğunu her fırsatta ifade eden Gina Lollobrigida, bu teklife henüz bir cevap vermemiş. Aktris halen Roma stüdyolarında, Roger Vailland'ın ünlü romanından adapte edilen «Kanun» (La Loi) u çeviriyor. «Kanun»un rejisörlüğünü Jules Dassin deruhte etmektedir.

• ESMER, iri gözlü İngiliz yıldızı Joan Collins Hollywood'un genç çapkınlarından Hugh O'Brian ile bugünlerde samimi. Fakat Collins bu samimiyetin arkadaşlıktan başka birşey olmadığını iddia ediyor.

• SABIK Kıraliçe Süreyya'ya Philipp Waxmann adında bir filim prodüktörü, artistlik yapmasını teklif etti. Prodüktör, Süreyya'yı bir tek filimde oynatabilmek için 250.000 dolâr vermeye razı. Fakat Amerika'da gayet şık, zarif bir evde oturan Süreyya'nın, ne derece astronomik rakamlara dayanırsa dayansın, bu gibi teklifleri kabul etmiyeceği zannediliyor.

• ŞİMDİYE kadar Hollywood'un en mesut velileri olarak bilinen Pier Angeli - Vic Damone çiftinin saadetleri tehlikede... Anlaşamadıkları gibi, Katolik dininin icabı olarak boşanamıyorlar da... Sebep: kaynana - damat kavgası! Vic Damone bir gün kayınvalidesini evinden kovunca büyük skandal yaratmış, Pier ağlamış ve evde kavgalar başlamıştı. Vic büyük bir sinema mecmuasında Pier'in annesine karşı açtığı aleni harbten bahsettikten kısa bir müddet sonra Pier ile barıştı. Pier, annesinin tarafını tuttuğu için bu barışma uzun sürmedi. Vic evi terkettiği zaman gözlerini iyice kapatan koyu renkli gözlükler taşıyordu!... Genç şarkıcı karısının kalbini yeniden fethetmiye hazırlanıyor. Beverly Hill'deki bir kuyumcudan aldığı kıymetli mücevher, bakalım, Pier'i yumuşatmıya kâfi gelecek mi?...

CAROLE LESLEY — İngiliz sinemasının yeni ümidi Carole Lesley, sarışın ve genç bir yıldız namzedidir. Bu yıl Cannes filim festivalinde kendinden bahsettirmiş olan Carole, çevireceği yeni filmiyle İngiltere'de 1958'in yıldızı olacaktır.

SİNEMA HABERLERİ

Hayat ın hikâyesi

Yarıda Kalan SAADET

YAZAN: SARAH LITSEY — ÇEVİREN: ÜNER KUTAY

BAY Low, Brock'a bakarak :

— Eğer onu seviyorsan, Avrupa'da bir yaz tatili aranızda birşey değiştirmez... dedi.

Brock :

— Biliyorum efendim, fakat... diye mırıldanarak göz ucuyla Winifred'e baktı. Genç kız başını önüne eğdi, delikanlının sessizce yardıma çağırışını cevapsız bıraktı. Her zamanki gibi zarif ve sakindi.

Bay Low :

— Biliyorsan neden devam ediyoruz ?... diye sordu.

— Fakat düğünümüz haziran içinde olacaktı.

Bayan Low :

— Winifred sonbaharda evlenmek istiyor... diye söze karıştı.

Delikanlı bu sefer :

— Fakat, Bayan Low... diye kekeledi.

— Sen ona bir Avrupa seyahati temin edebilir misin Brock ? Tabii hayır. Yoksa bazı kültürel istifadelerine mâni mi olmak istiyorsun ?

Brock :

— Birşeye mâni olmak istediğim yok, dedi. Sadece Winifred'in beni tercih etmesini isterdim.

Bay Low tebessüm etti, Bayan Low :

— İzdivacınızın eşiğinde egoist olman doğru değil Brock... diyerek kestirip attı.

Egoist olmamak için Brock, on beş haziran günü Winifred'i vapurdaki kamarasında öptü, getirdiği orkideyi titrek ellerle genç kızın yakasına iliştirdikten sonra, vapurdan en son ayrılanlardan biri oldu. Rıhtımda, karısından ayrılmanın hüznü içindeki Bay Low'la yapayalnız kaldılar. Günlerden cuma idi, hava müthiş sıcaktı.

Bay Low :

— Benimle sayfiyeye gel oğlum, dedi. Şehir tahammülsüz oluyor.

— İş programım çok yüklü Bay Low.

Brock Harper, Wall Street'deki Low - Carter - Hughes şirketinin faal bir memuruydu.

— Biraz uzaklaşıver işinden delikanlı, bunun için seni tecziye edecek değilim. Hiç olmazsa Winifred dönünceye kadar...

Ertesi sabah, Brock henüz uyurken Bay Low malikânesini dolaşmıya çıkmıştı. Küçük binalardan birinde, birisi şarkı söylüyordu. Sabahın yedisinde şarkı söyliyen taze bir kadın sesi duymak doğrusu çok güzel şeydi.

Bay Low yeni hizmetkârları pek iyi tanımıyordu. Sid Potter'in zaten bütün gün evden çıktığı yoktu. Bütün işlere karısı koşuyordu. Kızları ise çok sevimliydi. Bay Low onunla birkaç defa konuşmuştu. Güzel kızdı. Ayağına dar bir pantolon geçirmiş, parlak siyah saçlarını omuzlarına dökmüştü. Bay Low genç kızın, en güzel atı Bouncer'i tımar ettiğini görünce :

— Bu işi neden sen yapıyorsun ? diye sordu.

— Oh Bay Low, çok hoşuma gidiyor, eğleniyorum.

— Kaç yaşındasın Jane ?

— On yedi... hattâ on sekiz.

— Winifred yirmisinde. Doğum yıldönümü diye Avrupa seyahatine gönderdik. Nişanlısı burada. Hafta tatili geçirmeye geldi. Biraz yalnızlık hissediyor. Neden bugün onu at gezintisine götürmüyorsun ?

— Atlar için çok sıcak değil mi Bay Low ?

— Daima atları düşünürsün sen. Bahse girerim ki Brock için çok sıcak olacağı aklına bile gelmez.

— Fakat onu tanımıyorum bile...

— Peki, o halde daha sonra havuza gel.

İkindi üzeri Jane vücudunu sımsıkı saran siyah mayosu ile kabineden çıkıp havuz kenarına doğru yürüdüğü vakit, herkes gayrıihtiyari ona baktı. Winifred'in arkadaşları yüzme havuzunu kulüp haline getirmişlerdi. Winifred Avrupa'da olduğu halde hepsi gene oradaydı.

Jane havuzda biraz yüzdükten sonra, tenha bir kenara çıkıp oturdu. O sırada birisinin yüzerek kendisine yaklaştığını farketti, dönüp baktı. Bir delikanlıydı. Genç kız onu dikkatle süzdü. Nedense Central Park'taki fok balıkları gelivermişti aklına. Küçük yaşından beri bu sevimli mahlûklara karşı içinde bir sempati duyardı. Sudan kumral bir baş çıktı, silkelendi :

— Yalnız mısınız ?... diye sordu.

— Hayır... diye cevap verdi Jane.

Sonra, hafif bir kahkaha attı. Bir fok balığının konuştuğunu duymak normal şey değildi. Delikanlı sudan çıktı, genç kızın yanına oturdu.

— İyi ata biniyor, iyi yüzüyorsunuz, dedi. Başka ne yaparsınız ?

— Hiçbir şey.

Delikanlı :

— İsmim Brock Harper, dedi. Deminki gibi tekrar gülmenizi isterdim.

Havuzda kimsenin kalmadığı bir sırada Jane, ıslak mayosunu sallıyarak eve dönerken, hayalinde suların arasından çıkıveren o sevimli erkek başı vardı. Bay Low'un kendisine seslendiğini duydu :

— Jane ? Gel biraz birşeyler içelim.

— Teşekkür ederim Bay Low, eve gitmeliyim.

— Acelen nedir ? Annen azarlıyacak olursa bana söylersin.

Genç kız daveti kabul edip terasa doğru yöneldi. İçerden hafif bir piyano sesi geliyordu.

— Radyo mu ?... diye sordu.

— Hayır Brock çalıyor. Galiba Winifred'in hasreti çöktü içine. Git bir merhaba de, iyi çocuktur.

Jane ayaklarının ucuna basarak içeriye girdi. Delikanlı başını kaldırmış, kapının eşiğinde duran genç kızı gördüğü halde piyano çalmasına devam etmişti.

Bir gün Bay Low, Jane'e :

— Tenis bilir misin ?... diye sordu.

— Evet.

— Çok güzel. Şu halde gel de Brock'la bir maç yap. Ben ihtiyarım çabuk yoruluyorum.

Böylece Jane, Brock Harper ile Low'ların tenis kortunda bir kere daha karşılaşıyordu. Bay Low'un genç kızı neşeli görmekten hoşlanan bir hali vardı.

— Bütün bu yerleri Winifred için yaptırdım, ama o faydalanmıyor, diyordu.

Brock :

— Gelin, siz de oynayın, dedi. Belki ikimiz bu yaman tenisçiyi yenebiliriz.

Öğle yemeğinden sonra Jane ile Brock havuz kenarında oturmuşlardı. Jane :

— Uykum var... diye mırıldandı.

— İskambil oynıyalım mı ?... diye sordu Brock.

Jane gözlerini kapatarak :

— Hayır, dedi. Bir kelime bile söylemeyin, uyumak istiyorum.

Ve uyudu. Tatlı rüyalar gördü. Yavaş yavaş hakikate dönerken Brock'un ellerini hissetti... Gözlerini açtı.

Brock da uyumuştu, fakat elleri Jane'in küçük beyaz eleri ile birleşmiş vaziyette idi.

O akşam Jane annesine :

— Bana yeni bir elbise yapmanı istiyorum... diyordu.

Bay Low iki hafta için Edgartown'a giderken Jane'e :

— Atlarıma göz kulak ol, diye tembih etmişti. Havuzda Winifred'in arkadaşlarına da ev sahibeliği yaparsın.

Jane :

— Brock da olacak mı ? diye sormak istemiş fakat muvaffak olamamıştı.

Bir cumartesi sabahı Winifred'den kart aldı. Genç kız seyahatinin çok güzel geçtiğini, balayı için gene aynı yerlerde dolaşmak istediğini yazıyordu. Bu satırlar Jane'in kalbini yaralamıştı. Gözyaşlarını annesinden saklamak için evden kaçıp ahırlara doğru koştu.

Jane villânın bahçesine bir otomobil girdiğini duyduğu zaman saat beşe geliyordu. O saate kadar Bouncer'in ahırında ağlamış, gözleri şişmişti.

Biraz sonra ahırın kapısında bir gölge farketti. Acaba babası mı idi ? Yoksa Bay Low seyahatten mi dönmüştü ? Jane nefesini tutmuş, merakla bekliyordu. Ağlamış halini kimsenin görmesini istemezdi. Çocukluğunda yaptığı gibi saman yığınlarının arasına doğru sessizce kaydı. O sırada birisi «Jane» diye seslendi. Brock'tu .

— Jane neredesin ? Buraya gel.

Jane :

— Hayır... dedi.

— O halde ben gelip alırım. Bu at çifteler mi ?

Brock böyle söyledikten sonra, Bouncer'in etrafında dolaştı, saman yığınlarının arasında Jane'i aradı. Nihayet gördü. Genç kızın saçları saman çöpleriyle dolmuştu, yanaklarına doğru yaşlar sızıyordu. Brock:

— Neden ağlıyorsun ? diye sordu. Delisin sen.

Sonra tatlı bir sesle :

— Sevgilim... diye fısıldadı.

Bouncer kafasını çevirmiş, saman yığınlarında olup bitenlere sakin sakin bakıyordu. Daha önce Jane'i kimse öpmemişti.

O gün akşama kadar at gezintisi yaptılar. Ormanlarda dolaşırlarken etraf adamakıllı kararmıştı. Brock :

— Bay Low'la konuşmaya gelmiştim, diyordu. Fakat seyahatten dönmemiş. Winifred'den haber var mı diye soracaktım.

Jane, Winifred'i unutmuştu. Bahsi olduğu zaman kalbinin yeniden sızladığını hissetti. Göz ucuyla Brock'a baktı. Fakat delikanlı kendisini öpmüş, hattâ «sevgilim» demişti.

Villâya dönerlerken Brock genç kızın yüzünü okşadı ve saçlarının arasında kalan son saman çöpünü de aldı. Jane saadetten deli olabilirdi.

Bay Low seyahat dönüşü, akşam yemeğinden sonra Potter'lere uğramıştı. Sıcak bir ağustos akşamıydı.

— Brock'u gören var mı ?... diye sordu.

Bayan Potter :

— Bir kere gördüm, dedi, galiba bir hafta oluyor.

Bay Potter :

— Sizi aradı, diye ilâve etti. Sonra Jane'le at gezintisine gittiler.

Bay Low, Jane'e :

— Ne istiyormuş ?... diye sordu

Potter'lerin terasına çoktan karanlık bastığı için genç kızın kıpkırmızı olduğu farkedilmemişti.

— Winifred'den haber var mı diye merak ediyordu.

— Onun haberi yok muymuş ?

— Bilmem. Hiç mektup almamış.

Bayan Potter :

— Bu nasıl aşk böyle, dedi. Birkaç ayda insan birbirini unutur mu ?

Bay Low :

— Sen ne dersin Jane ?... diye sordu.

Bayan Potter müdahale etti :

— Jane ne anlar bu işlerden ? Daha çocuk o !

Bay Low ve Winifred bir çarşamba günü, hiç beklenmedikleri bir sırada çıkageldiler. Bir gün önce Jane, Brock'la buluşmak üzere şehre inmiş, bir lokantada yemek yemişlerdi. Brock :

— Artık Winifred'le evlenmem imkânsız, diyordu. Benden hoşlanıyor musun Jane ?

— Evet.

— Benimle evlenir misin ?

— Evet... ama mümkün değil ?

— Hiç düşünme sevgilim. Winifred gelince onunla konuşacak, hakikatı söyleyeceğim.

İşte Winifred gelmişti ve Jane büyük bir heyecan içinde Brock'un onunla konuşmasını bekliyordu. Aradan birkaç gün geçtiği halde Brock ortada yoktu. Jane bu gaybubetin ardında kendisi için kötü bazı hâdiselerin gizli olduğunu hisseder gibiydi. Brock, mânasız ve sakın hayatına dehşetli bir yaz sıcağı gibi girmiş, genç kızı yakıp kavurmuştu. Sıcak yaz günleri geçmekteydi, sonbahar yaklaşıyordu. Jane hiç beklemediği bir anda gelen saadeti gene hiç beklemediği bir şekilde kaybedecek miydi acaba ?

Brock, Winifred'le daha geldiğinin ertesi günü konuşmuştu, Jane bu konuşmadan habersizdi.

Winifred nişanlısına :

— Yorgun bir halin var Brock, demişti. Galiba sıcak yaz günlerinde seninle candan meşgul olan kimse yoktu.

— Geceleri uyuyamıyordum, belki sıcaktan... Bu yaz...

Brock önce ağzında birşeyler gevelemiş, sonra birdenbire :

— Winifred, evlenmemize imkân yok, demişti.

Winifred nişanlısının bu sözü karşısında önce hafifçe sararmış. Sonra gülmeye çalışarak :

— Yoksa âşık mısın sen ?... diye sormuştu.

— Evet Winifred, seviyorum.

— Seviyor musun ? İnanmam Brock. Bu bir yaz aşkı olmalı. Bir tenis partisi gibi olup biten bir aşk.

— Fakat anlamıyorum. Ben...

— Biz nişanlıyız Brock. Bildiğim bu kadar.

— Nişanlılar da ayrılabilirler Winifred.

— Müteessirim sevgilim. Yaz sıcağı dokunmuş sana. Keşke seni yalnız bırakıp gitmeseydim. Ama eminim ki bu bir yaz aşkıdır. Hemen evlenirsek, sonbaharın serinliğinde ne aşk kalır, ne birşey !...

Bu sözlerden sonra Winifred Brock'u hararetli bir şekilde uzun uzun öpmüş, konuşmaları da böylece nihayetlenmişti.

Jane gittikçe artan bir heyecan içinde Brock'dan haber beklerken, Bayan Potter beklemediği haberi getirdi :

— Winifred ile Brock evleniyorlar. Düğüne biz de davetliyiz !

Evden kaçıp kırlara doğru koştu. Bütün insanlardan uzaktı şimdi. Gözlerinin önünde gelin elbisesiyle Winifred ve hayatından memnun Brock canlandı.

Hıçkırıklarını zaptetmiye çalışarak :

— Bir gün Winifred'den daha çok mesut olacağım... diye mırıldandı.

Ne Resmi İstersiniz ?

Amerika'da bir ressam kravatlara yaptığı resimlerle hem şöhret yapıyor, hem de para kazanıyor.

AMERİKA'da Mad Mogi adında bir ressam, işleri kötü gitmeğe başlayınca New - York'ta, Broadway'in göbeğinde bir dükkân açarak resimlerini kendisi yaptığı kravatlar satmağa başlamış. Bu orijinal geçim tarzı kısa zamanda öyle büyük bir ilgi görmüş ki Mogi'nin ressam arkadaşlarından bazıları Amerika'nın çeşitli şehirlerinde aynı işi yapmağa koyulmuşlar. Müşteri ya resimli bir kravat alıyor, yahut da ressama kravatın üstüne istediği resmi yaptırıyormuş. Ressam en çok yirmi dakikada istenilen resmi kravatın üstüne çiziyormuş.

İŞ BAŞINDA — Mogi bir müşterinin kravatına resim yapıyor. Kravatta şunlar yazılıdır : «Üzüntüyü bırak. Bu dünyadan sağ olarak kurtulamazsın.»

VİTRİN — Mogi'nin vitrini ve önceden resimlenmiş kravatlar. Fakat müşteriler kravatlara umumiyetle kendi istedikleri resimleri yaptırmaktadırlar.

Yıldızınız Diyor ki

(25 temmuzdan 31 temmuza kadar :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bulup siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Pek yakında maddi bakımdan sıkılabilirsiniz. Bunun için şimdiden tedbir almanız faydalı olur. Çalışmalarınız tenkid ediliyor, daha fazla gayret göstermelisiniz. Şahsi bir mesele yüzünden canınız sıkılabilir. Hafta sonunda bir sürpriz sizi bekliyor. Kendinizi şimdiden hazırlayınız. İyi günler uzak değil.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Çalışmalarınızı kifayetsiz görenler var. Halbuki normal randımanı veriyor sayılırsınız. Hafta sonunda bir toplantıya davet edilebilirsiniz. Arkadaşlarınızdan bir grup size hoş bir sürpriz hazırlıyor. His hayatınız normalleşti. Son günlerde bazı lüzumsuz hareketler olduysa sebebini kendinizde arayınız.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Zihnen bir hayli yorgun görülüyorsunuz. Bir müddet istirahat edip eski hâdiseleri düşünmemeniz lâzım. Sizden ciddi bir mevzuda akıl almak istiyenler olacak. Onlara yardım edebilirsiniz. Sıhhî durumunuz normalce. Bir teklifle karşılaşabilirsiniz. Şansınız artabilir. Düşüncelerinize hâkim olmıya çalışın.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Arkadaşlarınıza daha samimî davranmalısınız. Teşebbüslerinizde bir duraklama görülüyor. Kendinizi daha faal hale sokmalısınız. Sıhhi durumunuz normal. Hafta başında yeni bir arkadaşlık kurabilirsiniz. Takdir edileceksiniz. Bunun maddi bakımdan da faydasını görebilirsiniz. Çalışmak şarttır.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Kendinize bir çekidüzen vermelisiniz. Çünkü hareketlerinizde bir istikrar yok. Gayeye varmak için lüzumlu olan şeyleri yapıp güçlükleri önlemek lâzımdır. Üstleriniz tarafından takibediliyorsunuz. Sıhhatiniz kontrol istiyor. Şansınıza güvenmeniz doğru olmaz. Daima çalışma prensipini benimsemelisiniz.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Kendinize olan itimadı hiç bir zaman kaybetmeyiniz. Bu sayede pek çok kazançlı olabilirsiniz. Mânevi bakımdan iyi günlerde bulunmuyorsunuz. Alâkalı bulunduğunuz toplantılara gidebilirsiniz. İş teşebbüsleri için henüz bir karara varamamış görülüyorsunuz. İstikbaliniz parlak. Şansınızda artış var.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Bazı bakımlardan tenkid edilebilirseniz de umumi olarak çalışmalarınız randımanlı oluyor. His hayatınıza biraz daha önem vermelisiniz. Alâka duyduğunuz mevzular üzerinde ısrarla çalışınız. Sıhhatiniz şimdilik normaldir. Arkadaşlarınızdan biriyle aranız bozulabilirse de bu fazla uzun sürmiyecektir.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Tesadüflere bağlı olarak hareket eder görülüyorsunuz. Bu her zaman iyi netice vermez. Şansınıza güvenmeyiniz. His hayatınız durulmuş. Meslek hayatınız daha çok çalışmakla düzelebilir. Şahsi bir işiniz hallolmak üzere. Fakat bunu halledérken dikkatli davranırsanız isabetli hareket etmiş olursunuz.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Kendiniz için yapmakta olduğunuz plânlar yakın bir zamanda tahakkuk yoluna girecek. Bunun için sabırlı ve azimli olmalısınız. İleride bazı yabancı işlere girecek ve bunda muvaffak olacaksınız. His hayatınız ileride hareketlenmek üzere şimdilik durgun görülüyor. Sıhhatiniz ise normal sayılabilir.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Zamanınızı daha çok kıymetlendirmelisiniz. Aşağı yukarı iki hafta sonra elinize çok iyi bir çalışma fırsatı geçecek. Burada kendinize düşeni yapınız. His hayatınızda bazı değişiklikler olabilir. Sıhhatiniz normal. Hafta sonunda kısa bir seyahat yaparak zihnen dinlenmenin yolunu aramanız iyi olur.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Mânevi hayatınız eskisinden daha düzgün. Az bir zaman sonra işleriniz istediğiniz şekilde tanzim olacak. Can sıkıcı hâdiseler yaratmaktan çekinmelisiniz. Sizi düşünen bir arkadaşınız var. Kendisine alâka göstermelisiniz. Uzun müddettir yapmak istediğiniz işi bu hafta bitirebilirseniz çok faydalı olur.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Ciddî sayabileceğiniz mevzular üzerinde pek az duruşunuz dikkati çekiyor. Halbuki çok hesaplı ve ölçülü hareket etmeniz lâzım. Arkadaşlarınız fazla hassas oluşunuzdan şikâyetçi görülüyorlar. Kendinize biraz daha çekidüzen vermeniz lâzım. Sıhhi durumunuz iyi. Şahsi bir işiniz canınızı sıkıyor.

Herkesin Beğendiği Kolonya ...

FREDO KOLONYASI limon, portakal ve bir çok güzel kokulu çiçeklerle imal edilen fevkalâde bir kolonyadır. Yüksek derecesi ve ince rayihası sayesinde friksiyonlar için gayet iyi; çarpıntı, kalp ağrıları ve baygınlık hallerinde ise çok müessirdir. Traştan sonra ideal dezenfektandır.

85°

FREDO KOLONYASI

SUSI WONG

9

YAZAN: RICHARD MASON

ÇEVİREN: SADUN ALTUNA

—Büyükanneniz herhalde mâruf bir aileye mensuptu Mister O'Neil.

— Büyükannem mi? Ne münasebet. Kadıncağız zavallı bir hizmetçi idi. Büyükbabamın ilk göz ağrısı...

Ortalık büsbütün karıştı. Bu katmerli itiraf karşısında hazır bulunanların hepsi donakaldılar.

Yarım saat sonra O'Neil izin isteyip kalkınca ben de bunu fırsat bilip peşine düştüm. Birlikte tramvaya doğru yürürken :

— Söylediklerniz doğru mu?... diye sordum. Hepsini de tek kelime ile mat ettiniz...

— Büyükanalarımın her ikisi de yarış beygirleri kadar saf kan İngiliz'di. Biri Richmondlu, öbürü de Londralı. Ama, kendini beğenmiş bu soytarı kılıklı heriflere senelerdir içerliyordum. Bugünü iyi bir fırsat bildim...

Günlerden beri ilk defa güldüm. Bu adamla iyi anlaşmıştım. Tramvaya binmiyerek, yaya yürümeğe karar verdik. Gloucester oteline geldiğimiz zaman beni bırakmıyarak bir bardak viski için davet etti.

Bu adama o kadar hayran kalmıştım ki, yarım saat içinde bütün derdimi döktüm. Nam Kok'tan, Susi'den, sarhoş gemicilerden bahsettim. Sözlerimi, Susi ile aramızda geçen son hâdiselerle bitirdim.

İhtiyar kurt bana acır gibi başını salladı :

— Darılmayın ama çok budalasınız Lomax. Kusursuz bir Allah var, bunu unutmayın. Böyle bir kızı savmak ne demek? İhtiyar bir adamın size vereceği nasihati dinleyin. Gençlik ve aşk, eşi bulunmaz iki nimettir. Sevdiğiniz ve sevildiğiniz için Allaha şükürler edin. İş işten geçmeden de bu kızı tekrar bulun.

■

Bu kızı gidip tekrar bulmak... İyi, ama bu işi nasıl yapacaktım?

Derdimi unutmak için bara inmeğe başladım. Kızlar, Susi'nin ergeç bana döneceği düşüncesiyle bana pek yüz vermek istemediler.

Yağmurlu bir gün sinemaya gitmiştim. Dönüşte Betty Lau'a rastladım, birlikte Nam Kok'a geldik ve bara gitmiyerek doğruca odama çıktık. Anlaşılan bu kız, arkadaşlarına nazaran daha «geniş fikirli» idi...

Bu kısa süren macera bir müddet bar kızları arasında günün konusu oldu.

Artık resim yapmağa da başlamıştım. Karalama defterimi alarak şehire gidiyor, bir kenara çökerek saatlerce çalışıyordum.

Bir sabah gene defterim kolumda sokakları adımlarken Peninsula Oteli'nin önünde bir uçak şirketinin otobüsü duruyordu. Uşaklar, ellerindeki bavulları bagaj kısmına yerleştirirken gözlerim merdivende duran bir adama takıldı. Üzerinde köpekbalığı derisinden yeşil bir elbise vardı.

Rodney Tessler...

Derhal üzerine doğru yürüdüm. Beni farkedince ters yüzü dönerek otelin kapısından içeri girdi. Ben de peşinden. İpekli kumaşların teşhir edildiği bir vitrin önünde yakaladım. Bir elinde uçak şirketinin ketenden çantası, öbüründe de bileti vardı.

Kolundan tutarak :

— Gidiyor musunuz Rodney?... diye sordum.

Ağır ağır döndü, bakışı düşmanca, göz bebekleri de buzlu camlar kadar donuktu.

— Siz misiniz?... dedi.

— Yalnız mı gidiyorsunuz Rodney? Peki, Susi ne oldu?

Kolunu silkeledikten sonra kayıtsız cevap verdi :

— Bilmiyorum. Vaktim de yok. İki dakika sonra hava alanına hareket ediyorum.

— Ben de birlikte gelirim...

Otobüse bindik. Yol boyunca tek kelime konuşmadı. Meydanda eşyası tartılırken ben de yanında durdum. Gümrük muayenesi için beklerken olup biteni öğrenmiştim.

İki hafta iyi geçinmişlerdi. Sonra Rodney'i meşhur kıskançlık nöbetleri yoklamağa başlamıştı. Susi, çocuğunu görmek için balıkçı köyüne gittiği zamanlar peşine düşüyordu. Bu itimatsızlık karşısında Susi'nin nefret duymağa başladığını sezince de kızın fikrini parayla çelmeğe niyetlenmişti. Verdiği paraları da bir fırsatını bulup tekrar geri alıyordu.

Susi bunun üzerine bir sabah, çocuğu ve dadısı ile gözden kayboldu...

Ben vakanın hakiki cephesini istidlâl yoluyla kavradım. Yoksa Rodney hâdiseyi anlatırken tabii ki kendini göklere çıkarıyor, kızı da çamurlara sokuyordu.

— İşte istediğiniz oldu Robert. Bu kız benden müthiş surette nefret ediyor. Arzunuz bu değil miydi zaten?

— Susi şu anda nerede bulunuyor?

— Nerede olacak. Alışık olduğu yerde. Kowloon'daki pis batakhanelerden birinde...

— Çalıştığı yerin ismini biliyor musunuz?

— Hayır. Beni hiç ilgilendirmez bu...

— Nam Kok'a niye dönmedi?

— Sizin yüzünüzden.

— Benim yüzümden mi?

— Betty Lau ile aranızda olup bitenleri öğrenmiş, onun için gelmek istemiyor.

O esnada gümrük muayenesi için çağırdılar. Veda için elimi uzattım, ama oralı olmadı. Biraz sonra kapılardan birinde kayboldu. Meydanı terkederken, hoparlörle Bangkok'a gidecek yolcular uçağa çağırılıyordu...

■

Uçak alanından doğruca Kowloon'a giderek bütün barları tek tek taramağa başladım. Bunların bu kadar mebzul olduğunu o ana kadar bilmezdim.

Nathan Road'dan işe başladım. «Yel Değirmeni» isimli bara girdim. Yoktu. «O.K.» isimli bir yeri salık verdiler. Girdim, orada da yoktu. Bundan sonra tam altı tanesine girip çıktım. Susi diye birini tanımıyorlardı. Yedincisinde beklememi söylediler. Biraz sonra içeri giren bir kızı bana Susi olarak takdim ettiler. Bu hayatımda gördüğüm en iğrenç mahlûktu. Vücudu üst üste oturtulmuş üç yuvarlaktan ibaretti. Kalça, göğüsler ve baş. Yüz elli kilo muhakkak gelirdi. Üstelik gözlerinde de belli bir mahmurluk vardı. Herhalde uykudan uyandırılmasına içerlemiş olacak ki, bana gayet kötü muamele etti. Susması için rom'lu bir coca-cola ısmarlıyarak sıvıştım.

Bunu takiben otuz bara daha girdim. Kiminde eski bir gramofon cızırdıyor, kiminde her kafadan ayrı ses çıkaran berbat bir orkestra çalıyordu. Susi hiç birinde yoktu.

Nihayet ümidimi kaybetmiş durumda «Happy Room» isimli bir yere girdim. Burası, Hong Kong'ta rasladığım en şirin bardı. Ortada yuvarlak bir dans yeri, çepeçevre tertemiz masalar ve zarif bir ışık. İki masada İngiliz çavuşları, birinde de bir sivil oturuyordu. Gerisi boştu.

Masalardan birine oturduğumu farkeden bir kız kalçalarını sağa sola oynatarak yanıma geldi. Geçen bir kaç saat içinde kimbilir kaç defa tekrarladığım bir suali ona da sordum :

— Susi Wong'u arıyorum...

Lâfım bitmeden atıldı :

— Wong Mee-ling. Derhal çağırayım.

Kadife bir perde ile örtülü kapıdan kayboldu. O esnada müzik otomatında «Yedi ıssız gün» duyuluyordu. Susi'nin en çok sevdiği şarkı idi. Kalbim şiddetle çarpmağa başladı. Gözlerimi kapadım. Tekrar açtığım zaman Susi'yi kadife perdeli kapının önünde duruyor gördüm.

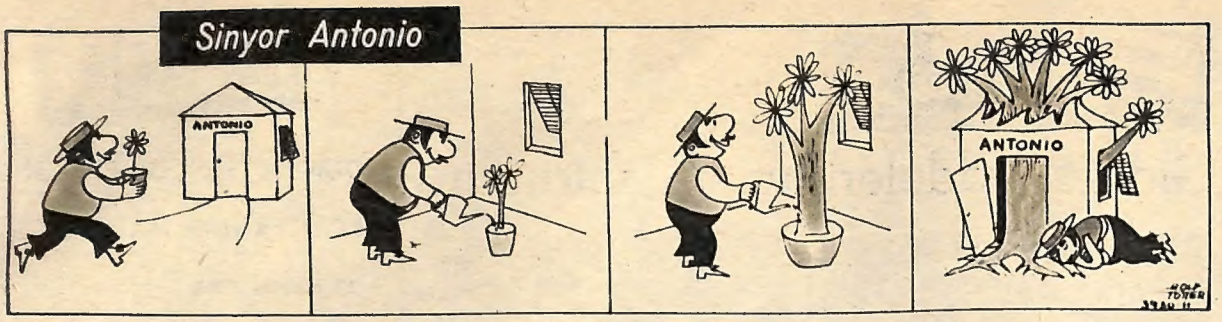

— Hey, Susi, buraya gel... diye seslendim.

Ağır adımlarla benden tarafa doğru yürüdü. Fildişi rengi yüzü her zamankinden daha soluktu. Bir hayli de süzülmüştü. Ama, güzelliği daha da artmıştı, yahut bana öyle geliyordu...

Önümde dimdik durdu :

— Buraya ne için geldiniz Robert ?...

— Susi, otur, rahat konuşalım...

— Buraya ne maksatla geldiğinizi öğrenmek istiyorum...

— Seni çok, hem de pek çok özledim...

— Yalan. Şu anda başka bir sevgilin olduğunu biliyorum.

— Betty Lau'yu mu kastediyorsun ?

Cevap vermedi. Sözde teferruata girmek istemiyordu. Betty ile aramızda olup biteni anlatmak istedim, oralı olmadı. Herşeye rağmen kıskançlığını gizliyemiyordu.

Biraz sonra, çocuğuna gideceğini söyledi. Birlikte sokağa çıktık. Yan yana yürümeğe başladık. Araba vapuruna bindik, Wanchai iskelesine çıktık. Susi'nin evi az ötede idi. Sokağın başına gelince dönerek :

— Refakatiniz için çok teşekkür ederim... dedi. Hoşça kalın.

— Artık görüşmiyecek miyiz ?

— Hayır, artık herşey burada bitsin. Size iyi geceler dilerim Robert...

Uzaklaşırken bir müddet daha arkasından baktım, ama o başını bile çevirmedi.

■

O gece eve üzüntü içinde döndüm. Demek herşey bitmişti. Artık yeryüzünde yapayalnızdım. Öyle ise bir an evvel Hong Kong'u terketmek benim için tek çıkar yol olacaktı.

Pijamamı giyerek yatağa uzandım. Gözüm, masanın üstünde duran kapalı bir zarfa ilişti. Susi'nin beni terketmesinden iki gün sonra, Çinli fotoğrafçıda çektirdiğimiz resimleri gidip almıştım. İşte bu zarfın içinde idiler. Bu belki de iyi bir yaklaşma vesilesi olurdu.

Ertesi akşam zarfı aldığım gibi yine Happy Room'un yolunu tuttum. Dünkü kız beni derhal tanıdı ve başı ile bir köşeyi işaret etti. Susi, sarışın bir teğmenle karşılıklı oturuyordu. Çocuğun hali tavrı iyi bir aileye mensup olduğunu gösteriyordu. Herhalde yedeksubaylığını yapıyor olmalıydı. O kadar toydu ki, kızla ne konuşacağını bile bilmiyordu.

Yanlarına yaklaşıp, Susi ile konuşmak için müsaade istediğim zaman derhal ayağa fırlıyarak kumandanı ile karşılaşmış gibi :

— Buyurun efendim... dedi.

Bir köşede Susi'ye zarfı uzattım. Açtı baktı ve çoktandır hasret kaldığım tebessümü ile resimleri uzun uzun tetkik etti...

— Çok güzel resimler... dedi. Ama, çocuğu şimdi görmenizi isterdim. Birkaç haftalık deniz havası ona pek iyi geldi. Yanakları kıpkırmızı oldu.

Sıra üçümüzü birarada gösteren resme gelince :

— Bu resim çekildiği zaman ne söylediğini hatırlıyor musun Susi ? dedim.

Birden yüzünün ifadesi değişti, tebessümü kayboldu. Resmi diğerleri ile gene zarfa yerleştirirken :

— Tek bir bardak şarabı içmeden bırakmalı... dedi.

Bu eski bir Çin atalar sözü idi. Tek bir bardak şarap içmektense hiç içmemek daha iyidir anlamına geliyordu.

Zarfı uzattım. Kalbim sızlıyordu.

— Öyle ise elveda. Herhangi bir şeye ihtiyacın olursa, oturduğum yeri biliyorsun... dedim.

— Çok teşekkür ederim. Hoşça kalın...

Sokağa çıkınca perişanlığımı anladım. Elim, ayağım iyiden iyiye titriyordu. Eve nasıl geldiğimi hatırlamıyordum bile.

Odama girdiğim zaman gece yarısı idi. Tong'a seslenerek bana bu gece çay yerine rom getirmesini söyledim, ama koskoca bir şişe...

İkinci bardağı doldururken telefon çaldı.

— Alo !...

— Alo... Robert... ben Susi...

Bambaşka bir sesti bu. Boğuk, kısık ve titrek.

— Ne var Susi ? Sesin çok başka... dedim.

— Ah Robert... ben...

— Çabuk söyle neyin var ?

Kısa bir fasıladan sonra cevap verdi :

— Çocuğum Robert, oğlum öldü.

Susi, evinden biraz ileride, bardaktan boşanırcasına yağan yağmur altında beni bekliyordu. O güzel saçları fare kuyruğuna dönmüştü. Sırılsıklam olmuş elbisesi vücuduna yapışmıştı. Yüksek ökçeli beyaz ayakkabıları çamur içinde idi.

Üzerine doğru koşarak kucakladım. Vücudu zangır zangır titriyordu. İri yağmur damlaları yüzünden aşağı doğru akıyor ama, ağlamıyordu.

— Ne oldu Susi... dedim. Çabuk anlat.

— Çocuğum öldü...

Bu iki kelime ağzından çıkarken dudakları bile kıpırdamadı sanki.

— Çok müthiş şey.

— Dadı da öldü...

— Anlıyamadım. Rica ederim izah et...

Başı ile sağ tarafı işaret ederek :

— Birçok insan öldü... dedi.

Gösterdiği tarafa baktığım zaman durumu kavradım. Bir zamanlar kırtasiyeci ile cenaze levazımatı dükkânının bulunduğu yerde şimdi korkunç bir delik açılmıştı. Sayısız adam burada kazma, kürekle çalışıyor, yağmur altında meşaleler yanıyordu. Susi'nin oturduğu evin yerinde, duvar yıkıntıları, tuğlalar, çürümüş tahta parçaları, parçalanmış kapılar, cam kırıkları doluydu.

Susi'nin evi çökmüştü.

Kolumu boynuna doladım. Kaza yerine ağır adımlarla yaklaştık. Manzaranın dehşeti işte o anda tüylerimi ürpertti.

Harb içinde bu gibi sahnelerin türlüsüne şahit olmuştum. Nice geceler alârm düdükleriyle uyanmış, bombardıman uçaklarının şehirleri nasıl dümdüz ettiklerini görmüştüm. Baykuş yuvalarına dönmüş mahallelerde dolaşırken ayaklarım sayısız defa paramparça olmuş insan cesetlerine takılmıştı. Ama bütün bu acı hâtıralar, bana bu geceki kadar tesir etmemişti. Daha bundan birkaç saat önce Susi, çocuğunun sıhhatinden, neşesinden bahsetmiş, gördüğüm zaman tanıyamıyacağımı söylemişti...

Deniz istikametinden canavar düdüklerini çala çala polis arabaları geldi. Vaka yerine varınca projektörlerini yakarak ortalığı gündüz gibi aydınlattılar. Bu göz kamaştırıcı ışık altında manzara büsbütün korkunç bir hal aldı. Çökmüş binanın iki yanından duvarlar sarkıyor, askıda kalmış katlardan ev eşyaları görünüyordu. Menteşesinden asılı yarım bir kapı, kırık iskemleler, boşluğa götüren merdiven basamakları insana ürperti veriyordu.

— İnfilâk mı oldu ?... diye sordum.

— Hayır, çöktü...

— Durup dururken mi ?

— Yağmurdan çöktü...

Taş bebekler kadar donuk bir tavırla enkaz yığınına bakarak anlatmağa başladı.

Facia, Susi eve dönmeden yarım saat kadar evvel olmuştu. Geldiği zaman ilk kurtarma ameliyesi başlamıştı bile. Önce, zemin katında oturanları kurtarmışlardı. İkinci ve daha üst katlarda oturanlardan ümit kesilmişti. Susi'nin dairesi, beşinci katta bulunuyordu...

(Devamı gelecek sayıda)

Yolculuğa

Çıkarken

SİGORTANIZI

Unutmayınız

DOĞAN
SİGORTA

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Agâh +

Bilgili, haberli anlamına gelen Farsça bir sıfat ve erkek isimlerindendir. Adaşlar arasında, Avrupaya ilk gönderilen elçilerimizden Agâh Efendi, 1860 da Tercümanı Ahval adında ilk hususi Türk gazetesini çıkartmış olan Çapanzade Agâh Efendi ve tanınmış yazarlarımızdan Agâh Sırrı Levent de bulunmaktadır.

Faik, Faika +

Arapçada «üstün, diğerlerinden ileri» anlamına gelen bu ismin adaşları arasında, Galatasaray Lisesinde uzun müddet jimnastik öğretmenliği yapan ve «idmancılar Şeyhi» lâkabını almış olan merhum Faik Bey : «Türkçe Aruz», «Peymane» adlı eserleri ve divanı basılmış olan merhum Şair Faik Bey 1943 te vefat eden ve bilhassa coğrafyaya ait eserleriyle tanınmış Faik Sabri Duran; Türk musikisine büyük hizmetlerde bulunmuş olan üstad Hacı Faik Bey de bulunmaktadır. Şu şarkı da besteleri arasındadır :

«Nihansın dideden ey mest-i nâzım,
Bana sensiz cihanda can ne lâzım.»

Cihangir +

Erkek isimleri arasında bulunan bu kelime Farsçadır. «Dünyayı tutan, zabteden» anlamına gelir. Adaşlar arasında, Hindistanın Türk Mogol İmparatorlarından Cihangir, Kanuni Sultan Süleymanın oğullarından şehzade Cihangir de bulunmaktadır. Cihangir babasiyle birlikte İran seferine gitmiş, bu sırada, saltanat dâvasına düşeceği şüphesiyle idam edilen ağabeysi Şehzade Mustafanın felâketine çok üzülmüş, rivayete göre, korkudan hastalanarak 1557 de ölmüştür. Şehzade caminin yanındaki türbede gömülüdür. Tophane sırtlarında yapılan ve o semte adını veren Cihangir camii de Kanuni tarafından bu oğlu için yaptırılmıştır.

Lâtif, Lâtife+

Güzel, hoş, nazik anlamlarına gelen bu kadın ve erkek ismi Arapça bir sıfattır. Adaşlar arasında bulunan Lâtife Hanım Merhum Atatürk'ün eşiydi. Türk musikisi bestecileri arasında bulunan Lâtif Ağa, çeşitli eserleriyle takdir kazanmış üstatlardandır. Şu güfte de besteleri arasındadır :

«Telif edebilsem feleği ah emelimle,
Dünyayı feda eyler idim mahaselimle.»

Pâkize +

Farsça olan bu kadın ismi temiz, lekesiz, saf anlamına gelir. Kelime Nedimin şu mısraında da geçmektedir :

«Buydan hoş, renkten pâkizedir nazik tenin,
Beslemiş koynunda gûya kim gül-i rânâ seni.»

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

Hayat Doktoru

Gıda maddeleri ve A vitamini

Gün geçtikçe, vitaminlerin vücut yapımızdaki önemi daha iyi anlaşılıyor. Yiyecek maddelerindeki vitamin miktarı, her memleketin şartlarına göre değişir. Aşağıdaki yazıda A vitamininin hangi gıdalarda bulunmadığını ve bu vitaminin eksikliğinin meydana getirdiği mahzurları okuyacaksınız.

Dr. RECEP DOKSAT

KARIN doyurmak, beslenmek demek değildir. Yediğimiz ve aldığımız protein, karbon hidrat, yağ, maden tuzları ve su gibi gıdaların yanı sıra, uzviyete yeteri kadar vitamin girmezse, sağlığımız tehlikeye düşer.

Vitaminler vücudun normal fonksiyonlarını yapabilmesi için son derece lüzumlu uzvi katalizörlerdir. Çeşitli vitaminler vardır. Bunları harfle anmak âdet olmuştur : A, B, C, D, E. ilh. vitaminleri gibi. Her vitaminin ayrı bir rolü ve ayrı bir vazifesi vardır. Bunları vücudumuz imal edemediği için, hariçten almak zorundadır. Vitaminlerin eksikliği ve bazan da fazlalığı vücut işleyişini bozarak çeşitli hastalıklara, türlü ârızalara yol açar. Bu itibarla, vitaminlerin tesirlerini ve hangi gıdalarda bulunup, hangilerinde bulunmadıklarını bilmemizde fayda vardır.

Bütün vitaminlerden bahsetmiye bu köşe kâfi gelmiyeceği için, bu defa yalnız A vitamini ve onun bulunduğu gıdalardan bahsedeceğiz.

A vitamini yağda eriyen ve yağlı gıdalarda bulunan bir vitamindir. A vitamininin tesirleri pek önemlidir.

Küçük çocukların boy atamaması ve gelişememesi ekseriya A vitamini eksikliğindendir. Hele kaynatılan sütler ve vitaminsiz mamalarla beslenen çocuklarda vitamin eksikliği hemen kendini belli eder.

A vitamini, ağız boşluğunu ve iç uzuvları döşeyen epitel hücrelerinin koruyucusu ve yapıcısıdır. Epitel dokusunun mukavemeti, A vitaminine bağlıdır.

Karanlıkta görmemizi temin eden uzvi bir kimyevi maddenin imali ancak A vitamini sayesinde mümkün olur. Rodopsin adındaki bu görme erguvanı, A vitamini eksikliğinde teşekkül edemez ve karanlıkta görmek güçleşir. Keza Tavukkarası denen hastalık da A vitamini noksanlığından ileri gelir.

Nihayet, kemiklerin büyümesi ve gelişmesi, A vitamini ile D vitamininin müşterek rolüne bağlıdır.

Vücut için bu pek lüzumlu olan vitamin, yapısı çabucak bozuluveren, dayanıksız bir kimyevi maddedir. Meselâ tereyağında bolca A vitamini vardır. Fakat bu vitamin, yağı ısıtınca bozuluverir. Oksijensiz yani havasız bir yerde 120° C ye kadar dayanabilen A vitamini, oksijen yani hava muvacehesinde âdi hararetten bile müteessir olur. Hele 150° C nin üstünde bir sıcaklığı zaruri kılan kızartma ve tavalarda, A vitamini tamamen harap olur.

A vitamini en fazla balık karaciğerinde bulunur. Kuzu, koyun, sığır ve dana karaciğerleri, tereyağı, sade yağ, peynir, balık etleri, süt ve yoğurtta da fazla miktarda vitamin A vardır.

Fakat bereket versinki, A vitaminini yalnız hayvani gıdalardan almıyoruz. Bazı sebze ve meyvalarda da, uzviyette parçalanıp A vitamini haline gelen karoten adlı bir madde vardır ki bilhassa havuç, karoten bakımından hayli zengin bir sebzedir.

Vitamin A bulunmıyan yiyecekleri sayarsak, bulunanları yazmaktan kurtulmuş oluruz : Koyun eti, sığır eti, pırasanın beyaz yeri, lâhana göbeği, kışlık soğan, taze soğanın beyaz kısmı, kereviz içi, kırmızı turp, kırmızı pancar, buğday unu, tahin, nar, sarı ferik elması, greyp frut suyu, fındık, badem ve iğde'de A vitamini hiç yoktur. Kuru incir ve kırmızı elmada da yok denecek kadar azdır, yani eser miktardadır.

PUL VE TARİH

DÜNYA GENÇLİK BİRLİĞİ KONFERANSI HÂTIRASI

(13 ağustos 1950)

Dünya gençliği arasında işbirliği gayesini güden Dünya Gençlik Birliği (World Association Young) ikinci konsey toplantısını 13 ağustos 1950 de İstanbul'da yapmıştı. Toplantıya Millî Gençlik Teşkilâtı, Millî Talebe Birliği, Türkiye Devrim Ocakları, Türk Kadınlar Birliği, Türkiye İzciler Birliği ve Türk Ziraatçiler Birliği

katılmış; PTT idaresi de bu tarihte iki renk üzerine 15 ve 20 kuruşluk bir hâtıra serisi tedavüle çıkarmıştı 125,000 tirajı olan bu pullar için İstanbul'da ilk gün ve kongre müddetince hususi damga kullanılmıştır. Serinin fiatı 1957 de 75 kuruşa yükselmiş, 1958 in son listesinde de 350 kuruşu bulmuştur. Bu hal serinin daha da kaymetleneceğini gösteriyor.

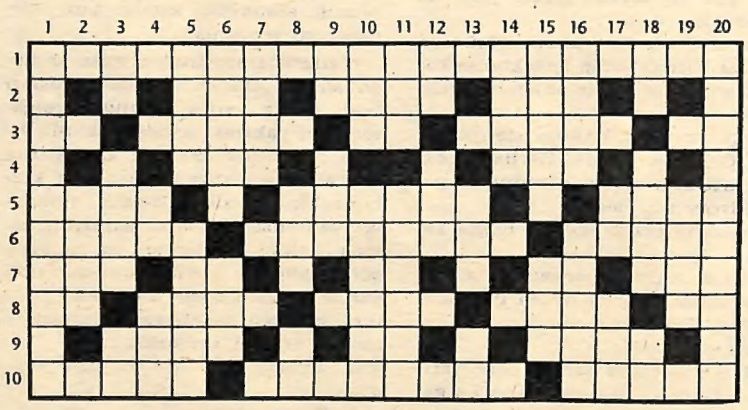

BİLMECE

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	■	K	E	L	B	A	Ş	A	Ş	İ	M	Ş	İ	R	T	A	R	A	K	■
2	G	■	M	U	A	D	E	L	E	■	■	A	D	İ	U	Ş	U	L	■	K
3	U	T	■	P	R	İ	M	A	■	P	A	■	E	N	H	A	S	■	K	A
4	A	R	I	■	İ	L	A	■	P	A	L	A	■	T	A	R	■	N	A	R
5	T	E	R	K	■	O	■	P	İ	Z	A	L	I	■	F	■	B	O	R	A
6	A	M	A	■	E	L	A	■	K	A	B	A	■	F	İ	L	■	T	O	P
7	M	A	■	A	L	A	K	A	■	R	A	■	K	A	Y	A	K	■	L	A
8	A	■	E	Z	A	N	■	V	■	O	L	■	İ	■	E	M	E	L	■	Z
9	L	İ	M	O	N	■	R	■	A	L	İ	K	■	T	■	E	N	A	L	A
10	A	S	İ	T	■	P	E	K	L	A	K	A	Y	I	T	■	E	V	E	R

SOLDAN SAĞA: 1: Çözümü (yılan) olan bir halk bilmecesi. 2: Birisinin tasarrufunda veya birisine bağlı — Ekin biçme âleti — Bir erkek ismi. 3: Dahi — Arnavutluğun başşehri — Kırmızı — Hafif ısıtma — Yeşillik. 4: Vur veya çak anlamına bir emir — Kiraliçe. 5: Hisar — Gazete veya mecmuada fikir yazısı — Mevzu. 6: Boy salma — Kadıköyünde bir semt — Mücadele. 7: Karadenizli vatandaşlardan — Nefi edatı (eski terim) — Mısır tanrısı — Nota — Gözden mahrum. 8: İlâve — Okuyucu — Haftanın günlerinden — Gökyüzü — Asker. 9: İkinci demek olan Arapça tâbir — Sıfat takısı — Nil'de yüzerken bulunup peygamber olan çocuk. 10: Bir iş üzerinde titizlik ve âzami dikkat — Japonların bıçakla karınlarını deşerek intiharı — Karadeniz kıyısında hapishanesiyle meşhur olan bir liman şehrimizdir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: İstanbul'da bir semtin halkından, 2: Karadeniz'in bir iç deniz halinde olan parçası. 3: Nota — Alev — Nota. 4: Bir emir — Damarlarımızda dolaşmakta olan canlı su. 5: Ahret işiyle ilgisi olmıyan — Kastamonunun ilçelerinden birinin adı. — Eskiden çocukları uyutmak için yedirirlerdi — Büyük. 7: Tersi sert. 8: Canın yongası — Arapça'da su. 9: Nota — Ay. 10: Fâsıla — Siyahımsı veya güzel gözlü bir hayvan. 11: Köpek yemeği — İlk aydan bir evvelidir. 12: Beyaz — Bir erkek adı. 13: Tersi âza — Hicap. 14: Bir bahar çiçeği. 15: Kaplıca — Ağız. 16: Bir soru — Manda. 17: Bağlantı takısı — Serkeş. 18: Hayret nidası — Giyim-kuşam nizamı — En küçük zaman parçası. 19: Mektup. 20: Dicle ve Fırat nehirlerinin birbirine kavuştuğu yerde almış oldukları isim.

KARİKATÜR

— Benden öğrendiğini şimdi bana yapıyor.

— Şu dans havası bitsin hemen imdat isterim kaptan.

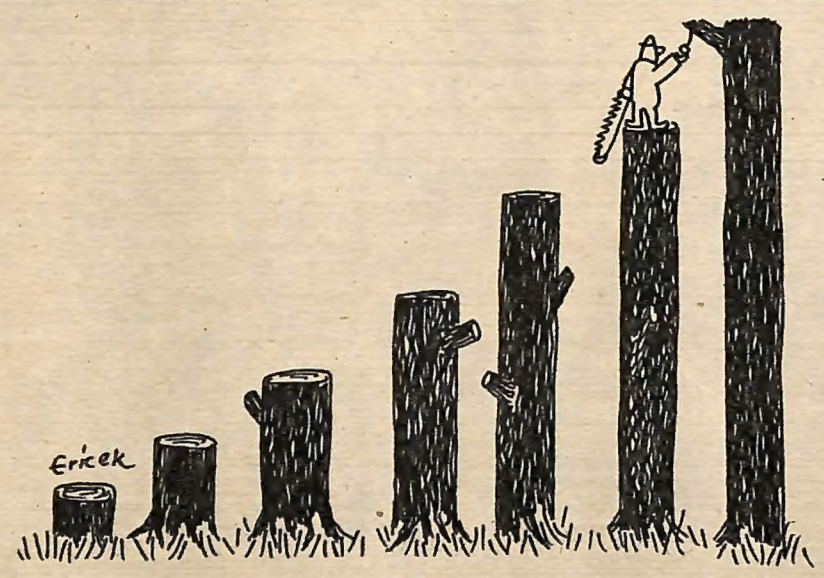

YAZISIZ

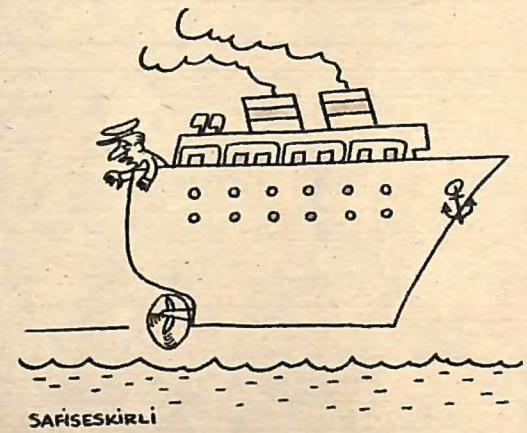

— Hay Allah, gene yanlışlıkla uçak benzini koymuşlar.

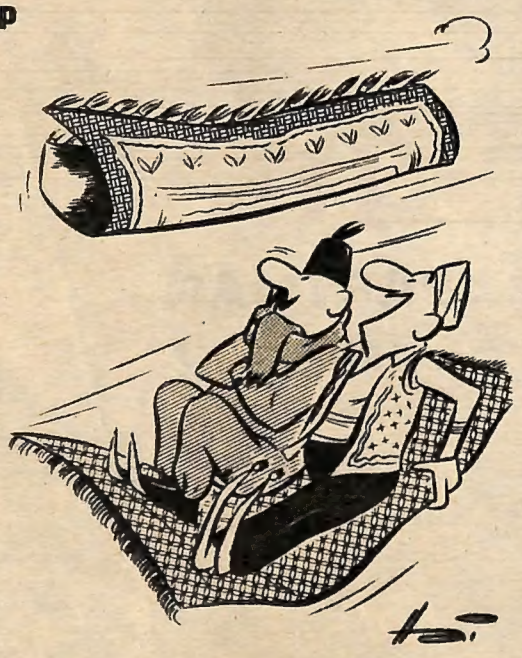

— Balayı seyahatindeler de...

— Kapatmasana radyoyu, ne güzel dinliyordum.

« *Ben de Anne Olacağım!*

ve güzel bir yuva kuracağım.»

Yuvanızın temelini atmağa, bankamızda derhal açtıracağınız bir hesapla, bugünden başlıyabilirsiniz.

1958 yılında

40

APARTMAN

DAİRESİ

ve

1 MİLYON

Lira para ikramiyesi

Her yüz liraya bir kur'a numarası

Yapı ve Kredi Bankası